

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX MAY – GEGUŽĖS 5, 1994 Nr. 18

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PASIRAŠYTA LIETUVOS IR LENKIJOS TARPVALSTYBINĖ SUTARTIS

Balandžio 26 ir 27 dienomis Lietuvoje su oficialiu vizitu lankėsi Lenkijos Prezidentas Lechas Valensa. Tai buvo pirmasis šios šalies kaimyninės valstybės aukščiausiojo vadovo vizitas mūsų šalyje šiame šimtmetyje.

Algirdas Brazauskas ir Lechas Valensa pasirašė Lietuvos ir Lenkijos draugystės ir bendradarbiavimo sutartį. Iš karto po šio akto Prezidentai pasakė kalbas Seimo plenariame posėdyje. Į jį taip pat buvo pakviesti Lietuvos vyriausybės nariai, politinių partijų atstovai, Lietuvoje akredituotų diplomatinių misijų vadovai.

Lechas Valensa pabrėžė, kad pasirašytoji sutartis yra demokratijos pergalė. Prezidentas taip pat priminė, kad prieš keletą metų prasidėjęs Lietuvos patriotinis sąjūdis buvo vienas iš pirmųjų, kurie smogė smūgi sovietinei totalitarinei sistemai, ir pareiškė tikėjimą, kad nepriklausomybę iškovojošios Lietuvos parlamentas visada bus žmogaus teisių garantas. Taip pat turime vilties, kalbėjo Prezidentas, kad Lietuvos valdžia atsižvelgs į du svarbius principus. Pagal vieną iš jų tautinio identiško palydovas turi būti lojalumas valstybei, kurioje gyvenama. Lietuvos lenkai tai išreiškė žodžiais "Lietuva yra mūsų tėvynė, o Lenkija – motina". Kitas principas mus moko, kad tautinės mažumos yra didelis turtas, kultūros ir civilizacijos turtas.

Baigdamas kalbą Lenkijos prezidentas pasakė: "Susitikymas ne susilpnina, bet sustiprina. Santarvė kuria. Esu tikras, kad erelio ir vyčio santarvė bus ir lenkų ir lietuvių šeimų gerovės pamatas."

Algirdas Brazauskas skaudžiomis, iki šiol jaučiamomis žaizdomis pavadino XX amžiaus pradžios įvykius. Lietuva ir šiandien neatsisako savo principinės pozicijos, kad Vilnius ir Vilniaus kraštas tarpukario metais priklausė Lenkijai tik faktiškai, bet ne teisiškai. A. Brazauskas taip pat pasakė, kad Lietuvos ir Lenkijos bendrame kelyje į naujos Europos struktūras jis mato žymiai daugiau ir svarbesnių mus jungiančių tiltų, nei mus skiriančių sienų. Prezidentas priminė, kad 1939 metais Lietuva nesulaužė neutraliteto ir nepasidavė Vokietijos raginimams jėga atsiimti Vilnių iš Lenkijos. Vietoj to, laikydamasi Tautų sąjungos nuostatų, Lietuva internavo ir priėmė keliolika tūkstančių Lenkijos kariškių ir civilių žmonių. O po penkių dešimtmečių, per 1991 metų sausio įvykius Lietuva jautė Lenkijos vadovų, Seimo, lenkų tautos paramą, už kurią Prezidentas pareiškė nuoširdžią padėką.

Paminėjęs, kad Lietuva ir Lenkija yra didžiausios valstybės Baltijos ir Vyšehrado šalių grupėse, A. Brazauskas pasiūlė bendromis Vilniaus ir Varšuvos pastangomis dar šiais metais ar kitų pradžioje surengti Baltijos ir Vyšehrado šalių vadovų susitikimą. Labai reikšmingas žingsnis būtų laisvos prekybos sutarties sudarymas tarp šių šalių. Prezidentas kaip labai reikšmingą faktą akcentavo tai, jog Lietuva ir Lenkija neturi tarpusavio nesutarimų dėl sienų.

Savo kalbą A. Brazauskas užbaigė Lietuvoje pasakytais šventojo Tėvo žodžiais: "Netgi kai tenka apgailestauti dėl kančių, žaizdų ir nesusipratimų, reikia įžvelgti brolybės ir svetingumo perspektyvą". Tai jau nebe perspektyva, tai – šiandiena, pasakė Lietuvos Prezidentas.

Pokalbyje su Seimo pirmininku Česlovu Juršėnu Lechas Valensa pareiškė viltį, kad abiejų šalių parlamentai greitai ratifikuos sutartį. Česlovo Juršėno nuomone, iš Lietuvos parlamentarų pusės tam neturėtų būti kliūčių.

Vizito metu susitiko su lenkų bendruomenės Lietuvoje atstovais. Jis sakė: "Lietuvos valstybė yra jūsų valstybė. Jos gerovė – jūsų gerovė. Būkite geri piliečiai. Rūpinkitės savo Tėvyne. Parodykite, kad sugebate kūrybiškai ir naudingai dirbanti jos labui". Lietuvoje gyvenantys lenkai, pabrėžė Lechas Valensa, turi būti lojalūs Lietuvos valstybei, gerbti ją.

Vizito pabaigoje Lenkijos prezidentas padėjo gėles ant Jozefo Pilsudskio ir Jono Basanavičiaus kapų Rasų kapinėse.

ELTA (B.B.)

ŽEMĖS ĮSTATYMO PATAISOS PRIIMTOS

Seimas balsų dauguma priėmė Prezidento siūlomas Žemės įstatymo pataisas. Šiuo įstatymu bus įteisintas laisvas žemės pirkimas ir pardavimas. Prezidentas siūlo, kad įstatymas įsigaliotų nuo liepos 1 dienos.

Žemės įstatyme, kurį anksčiau priėmė Seimas, o Prezidentas nepasirašė, valstybės nuosavybėn būtų perėjusi savininkams negrąžinta žemė. Prezidentas pasiūlė nesusipėtą grąžinti žemei leisti valstybei išnuomoti.

MIRĖ 37-ASIS JAV PREZIDENTAS

Š.m. balandžio 22 d., sulaukęs 81 metų, mirė buvęs JAV prezidentas Richard Nixon.

R. Nixonui, lankantis Clevelande 1972 m., jį pasitiko lietuvių visuomenė. To meto nuotraukoje užfiksuotas momentas, kada Clevelando lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais rūbais, sveikina R. Nixon'ą.

Lietuvai atstačius nepriklausomybę, R. Nixon lankėsi ir Lietuvoje. Jis, pagerbdamas Sausio 13-osios aukas, ant jų kapų Vilniaus Antakalnio kapinėse padėjo vainiką ir pasakė kalbą, kurioje nedviprasmiškai palaikė Lietuvos siekius.

LAIŠKAS JAV PREZIDENTUI BILL CLINTON

Š.m. balandžio 14 d. Jungtinį Amerikos Pabaltiečių Komitetą (JBANC'a) sudarančių organizacijų pirmininkai – Ints Rupners, Juhan Simonson ir Grožvydas Lazauskas – pasiuntė tokio turinio laišką Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui Bill Clinton:

"Gerb. Prezidente,

Norime Jums padėkoti, kad Jūsų Administracija nuolat pabrėžia Rusijos kariuomenės išvedimo iš Latvijos ir Estijos svarbą. Jungtinėms Valstijoms padedant, Latvija priartėjo prie susitarimo su Rusija dėl Rusijos kariuomenės išvedimo pabaigos.

Tačiau vien tik Rusijos kariuomenės išvedimas negarantuos šių naujai atstatytų demokratinių respublikų, kurioms Rusija nuolat grasina, suverenumo. Todėl norėtumėme atkreipti Jūsų dėmesį į kai kuriuos Jungtinių Valstijų politikos su Rusija dalykus, kurie kelia nerimą mūsų bendruomenėms, ir pateikti pasiūlymus dėl regioninio saugumo ir stabilumo Šiaurės Rytų Europoje pagerinimo. Ypatingai norėtumėme žinoti "tikros pažangos" kriterijus įstatyme PL 103-87 (Sec. 577) ir "Partnerystė taikai" šalių įstojimo į NATO kriterijus.

1993 m. gruodžio 6 d. Jūs išleisdote Prezidentinį Sprendimą Nr. 94-6, pagal kurį buvo panaikinti Kongreso apribojimai suteikiant Rusijai ekonominę pagalbą 1994 finansiniais metais. Laikantis apribojimų, pagalba Rusijai nebūtų suteikiama, jei ji nemažintų savo kariuomenės skaičiaus Estijoje ir Latvijoje arba jei nebūtų pasirašytas abišalis susitarimas dėl Rusijos kariuomenės išvedimo datos. Šis sprendimas buvo paminėtas 1994 m. sausio 24 d. informacinio susitikimo su Amerikos Pabaltiečių vadovais metu Baltuosiuose Rūmuose. Tai buvo pirmas kartas, kuomet daugelis dalyvavusių išgirdo apie šį sprendimą ir todėl nebuvo diskutuojama su Administracijos pareigūnais apie šio sprendimo implikacijas.

Kadangi sekantis Prezidentinis Sprendimas dėl kariuomenės išvedimo bus pasirašytas iki 1994 m. birželio 8 d., mes siūlytume, kad Jūsų Administracija aiškiai apibrėžtų tai, ką ji vadina "tikra pažanga". Taip pat norėtumėme supažindinti Jus su mūsų požiūriu šiuo svarbiu klausimu. Tokie neseniai padaryti pareiškimai kaip Rusijos prezidento Boriso Jelcino balandžio 5

dienos prezidentinis dekretas, leidžiantis steigti karines bazes Latvijoje, ir Rusijos kariuomenės išvedimo iš Estijos siejimas su socialinėmis garantijomis demobilizuotiems Rusijos karininkams ir 23 milijonų dolerių mokesčiu namų statybai, kelia rimtas abejones Rusijos pasiryžimu išvesti savo kariuomenę iš Pabaltijo. Būtume dėkingi, jei kaip galėdamas greičiau apsvarstytumėte šį klausimą su savo Administracijos pareigūnais.

Kalbant apie JAV politiką Rusijai, mes sveikiname Gynybos Sekretoriaus William Perry realistinį požiūrį į JAV santykius su Rusija ir jo pripažinimą, kad JAV ir Rusijos tikslai ir siekiai skiriasi. Tai labiausiai matosi Rusijos kaimyninių šalių, Rusijos vadinamųjų "artimųjų užsienių", reikaluose. Mus drąsina Jūsų iniciatyvos užmegzti artimesnius santykius su Ukraina, Kazachstanu, Gruzija ir kitomis naujai nepriklausomomis valstybėmis, anksčiau priklausiusiomis Tarybų Sąjungai. Mes raginame Jus vykdyti šias iniciatyvas, padedančias šioms ir kitoms šalims tapti tikrai nepriklausomomis ir suverenomis.

(Nukelta į 5 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVOS PREZIDENTAS GAVO KVIETIMĄ APLAN- KYTI IZRAELĮ.** Algirdas Brazauskas pranešė gavęs oficialų kvietimą aplankyti Izraelį. Kvietimą praėjusią savaitę Bukarešte jam perdavė Izraelio užsienio reikalų ministras Shimonas Peresas. Šį aktą Algirdas Brazauskas įvertino kaip pozityvų veiksnį valstybių suartėjimams.

Lietuvos Prezidentas Bukarešte dalyvavo tarptautiniame ekonomikos forume, kuris surengtas Rumunijos Prezidento Iono Ilieskaus iniciatyva. Algirdas Brazauskas jame skaitė pranešimą apie ekonomikos reformas Lietuvoje. Į forumą buvo susirinkę Europos, Viduržemio jūros ir Persų įlankos šalių delegacijos. Daugeliui jų vadovavo Prezidentai ir ministrai pirmininkai.

• **ALGIRODO BRAZAUSKO IR LECHO VALENSOS SPAUDOS KONFERENCIJA.** Spaudos konferencijoje Lechas Valensa pareiškė, kad pasirašytoji tarpvalstybinė sutartis visiškai užbraukė buvusius praeityje nesutarimus. Tie, kurie nesuprato šio dokumento reikšmės, kurie trukdė jam atsirasti, dabar privalo suvokti arba pasitraukti iš arenos, pasakė jis. Ateitis priklauso mums. Tėra tikrai klausimas, kokių mastu šalys pasiruošusios kurti naujus santykius. Lenkija, anot Lecho Valensos, kupina noro ir ryžto bendradarbiauti susitarimų dvasioje. Algirdas Brazauskas taip pat sutiko, jog neišsprendžiamų problemų nėra. Viskas priklausys nuo gerų abiejų pusių norų, pirmiausiai valstybių pareigūnų ir verslininkų.

Į klausimą, kokios gali būti pasekmės, jog tarpukario laikotarpiu Vilnius ir Vilniaus kraštas Lenkijai priklausė neteisėtai, Algirdas Brazauskas lenkų žurnalistus nuramino, jog kalbėti apie teises pasekmes nėra prasmės. Šiame regione vyko tie patys visuomeniniai procesai, kaip ir visoje Lietuvoje, pasakė jis. Visi jo gyventojai yra Lietuvos piliečiai, kuriems valstybė garantuoja vienodas teises.

Žurnalistus domino Lietuvos ir Lenkijos santykių su Rusija perspektyvos pasirašius Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinę sutartį bei Rusijos karinio tranzito problema. Lechas Valensa sakė tikįs, kad Rusija bus demokratinė valstybė, plėtojanti laisvą rinką. Tokiu atveju ir tranzitas turėtų būti ne karinio, o ekonominio pobūdžio. Jis taps ekonomiškai naudingas. Ir Lenkija, suprantama, naudos iš to sieks. Tačiau bet kuriuo atveju neleistina, kad jis vyktų nekontroliuojamas. Nei Lenkija, nei Lietuva nesiruošia pulti Rusijos, neteko girdėti, kad ir Rusija ruošiasi tai daryti, pasakė Lechas Valensa. Algirdas Brazauskas patvirtino, kad Lietuvos politikos nuostatos Rusijos atžvilgiu nesikeis. O Kaliningrado srities problema, kaip ir anksčiau, yra derybų objektas. Rusija negali daryti Lietuvai priekaištų dėl karinio tranzito, jis vyksta prisilaikant mūsų reikalavimų, kurie pagrįsti tarptautinės teisės normomis. Bet tai vėlgi derybų klausimas, jis nėra neišsprendžiamas. Nei pasirašyta sutartis su Lenkija, nei Lietuvos nusistatymas dėl tranzito neturėtų iš esmės pakeisti santykius tarp Lietuvos ir Rusijos.

Į klausimą, ar Lenkiją palaikys Algirdo Brazausko pasiūlymą šiemet surengti Vyšehrado ir Baltijos bei Šiaurės Europos valstybių vadovų susitikimą, Lechas Valensa atsakė, kad jis asmeniškai tam pasiruošęs. Tokio susitikimo būtinybę jis jaučias, tačiau, jo nuomone, jis turėtų įvykti vėliau. Nežiūrint to, Lenkijos Prezidentas sakė šį klausimą kelsias Vyšehrado grupės valstybių vadovams. Jeigu bus nutarta susitikimą paankstinti, – taip ir bus.

• **KONSERVATORIAI REIKALAUJA NUBAUSTI ROMUALDO VISOKAVIČIAUS BYLOS INICIATORIUS.** Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatoriai) valdyba pareikalavo Generalinę prokuratūrą iškelti baudžiamąją bylą asmenims, kurie fabrikavo kaltinimą buvusiam Lietuvos banko valdybos pirmininkui Romualdui Visokavičiui ir padėjo neleistinu būdu pakeisti Lietuvos banko valdybą. Jos pareiškime teigiama, kad tikroji korupcija ir akivaizdus pinigų bei kito valstybės turto grobimas jau organizuojamas aukščiausiu valstybės lygiu, o teisėtvarkos institucijos siekiamos panaudoti politiniams tikslams – LDDP valdžios nusikaltimams dangstyti ir politinėms byloms prieš neįtinkančius asmenis fabrikuoti.

Konservatoriai taip pat reikalauja, kad būtų nutrauktas tolesnis Romualdo Visokavičiaus "politinis persekiojimas". Tačiau apie tokio persekiojimo faktus pareiškime neužsiminama.

Vilniaus pirmosios instancijos teismas išteisino buvusį banko valdytoją. Jis buvo kaltinamas tuo, kad suteikė lengvatinę paskolą komerciniam bankui ir turėjo iš to naudos, nes buvo to banko akcininkas.

Prokuratūra šį teismo sprendimą apskundė Aukščiausiam Teismui.

• **ATKURTA PRIEŠKARIO LIETUVIŲ BAJORŲ DRAUGIJA.** Praėjusį šeštadienį Vilniuje įvyko Lietuvių bajorų draugijos, veikusios 1928-1940 metais, atkuriamosios suvažiavimas. Į jį suvažiavo apie 300 žmonių, kildinančių save iš kilmingų giminių ir ketinančių įrodyti savo bajorišką kilmę. Jie padavė pareiškimus ir tuo pačiu tapo atkuriamos organi-

Nixonas pramatė Azijos augimą

Balandžio 27 d. amerikiečiai atsisveikino su savo trisdešimt septintuoju prezidentu Richard Milhous Nixon'u. Jis buvo vienintelis JAV prezidentas, pasitraukęs iš pareigų, nebaigęs savo kadencijos dėl kilusio Watergate skandalo, kuris galėjo baigtis konstituciniu jo pašalinimu, nes nedraugiškas Atstovų Rūmų komitetas 1974 m. liepos 30 d. rekomendavo apkaltinti prezidentą galios piktnaudžiavimu, teisingumo trukdymu ir Kongreso paniekinimu. Rugpjūčio 9 d. prezidentas Nixonas pats atsistatydino.

Šalia to Watergate skandalo, kurį daug amerikiečių bando pamiršti, prezidentas Nixonas pasižymėjo savo kova prieš komunistus užsieniuose ir namie, savo veikla Atstovų Rūmų anti-amerikietiškos veiklos komitete. Jis buvo veiklus senatorius, energingas prez. Eisenhowerio viceprezidentas ir savo antrosios kadencijos pradžioje 1972 m. užbaigė Vietnamo karą.

Velionis Nixonas buvo pirmas JAV prezidentas aplankęs komunistinę Kiniją ir Sovietų Sąjungą. Šie vizitai irgi buvo kontroversiniai, nes tuo metu JAV pripažino ir rėmė Tautinę Kiniją, dabartinį Taivaną. Po jo susiartinimo su Kinijos Liaudies respublika, ši buvo priimta į Jungtinių Tautų Organizaciją, o Taivanas buvo išstumtas. Istorija parodė, jog, vis atstojant Amerikos ir Sovietų Sąjungos "šaltajam" karui Kinija buvo reikalinga atsverti sovietų agresyvią laikyseną. Kinijos komunistų užimta pozicija vertė Kremliaus vadus laikyti prie Kinijos sienos didžiulę kariuomenę. Kinija ėmė reikalauti sienų peržiūrėjimo ir abiejų komunistinių milžinų santykiai žymiai atvėso, net buvo pamiršta 1950 m. pasirašyta Maskvos–Pekino 30 metų draugystės ir savitarpio pagarbos sutartis. Kinijos valdžios vyrai ėmė pravardžiuoti naujus sovietų vadus "revizionistais", kurie išdavė komunizmo idealus.

Tarp kitų prez. Nixono "pirmumų", jis buvo pirmas

zacijos nariais. Ji pavadinta Lietuvos karališkąja bajorų sąjunga.

Suvažiavimas patvirtino sąjungos statutą. Tikraisiais nariais gali būti visi pilnamečiai ir pilnateisiai Lietuvos Karalystės – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajorai ir jų tikros motinos, seserys, teisėtos žmonos ir dukterys, galintys pateikti bajorišką kilmę patvirtinančius dokumentus. Jų gyvenamoji vieta neregamentuojama.

Nutarta sudaryti legitimacijų tarybą, kuri nutars, ar yra pakankamai teisinių įrodymų priimti į bajorų sąjungą.

ELTA (B.B.)

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

buvęs JAV prezidentas, kurio laidotuvėse dalyvavo net penki prezidentai: Gerald Ford, Jimmy Carter, Ronald Reagan, George Bush ir 42-trasis JAV prezidentas Bill Clinton. Tai istorinis susibūrimas, nors ir nelinksmoje nuotaikoje. Stebėtojai komentuoja, jog prez. Nixono ir jo valstybės sekretoriaus Hengy Kissingerio dėmesys Azijos kraštams ir to žemyno problemoms buvo pateisinamas ir lieka labai svarbus ateičiai. Tai įrodo nepaprastas Azijos ekonominis augimas ir pažanga, kurią kasmet daro ir didžiosios ir visai mažos valstybės. Tiesa, kai kurių atsilikimą bandoma aiškinti komunistine priespauda ir visai netinkama ekonomine sistema, bet laisvosios rinkos reformos jau pradėtos ir tokiose diktatūrose kaip Šiaurinė Korėja, Laosas ir Vietnamas.

Daugelis Azijos šiuo metu visai stabilų valstybių savo ekonominę pažangą pradėjo dar prezidento Nixono laikais, pasiremamos Amerikos suteikta ekonomine parama ir lėšomis. Daug prisidėjo Kinijos ar Pietų Korėjos vyriausybės stipendijos savo studentams vyksti į JAV universitetus. Prisidėjo pačių Azijos tautų darbštumas, taupumas, sumanumas.

Neabejojama, kad pasaulio augimas, žmonių skaičiaus didėjimas greit sukels ir rasistinių a la žirinovskiškų kalbų apie pasauliui gresiantį "geltonąjį pavojų". Blogiausia, kad tokia komunistinė Šiaurės Korėja jau arba gamina savo atominius ginklus arba ruošia medžiagą termo branduoliniams ginklams. Kinija tokių ginklų jau turi ir skiria savo kariniams reikalams apie 5 proc. savo GDP (Visuminio gamybinio produkto), kada Japonija paskyrė 1992 m. tik 1 proc. Labai daug lėšų gynybai išleidžia Pietų Korėja, Taivanas, Malaizija ir net mažytis Singapuras. Už trejų metų Kinija susijungs su Hong Kongu, Pietinės Azijos finansiniu ir gamybinio centru. Koks bus

tada Kinijos ekonominis augimas, kuris jau dabar siekia iki 13 proc. kasmet?

Balandžio mėn. vidury Maskvoje lankėsi Kazachstano prezidentas Norsultan Nazarbajev. Jis pasirašė su Rusija sutartį bendradarbiauti urano gavyboje, sutiko išnuomoti Maskvai Baikonuro erdvės tyrimų centrą, pažadėjo globoti Kazachstane gyvenančius rusus, leisti jiems tapti dviejų pilietybių savininkais, panašiai kaip Turkmenistae gyvenantieji rusai. Rusijos užsienio reikalų ministeris Kozyrev pažadėjo panašią globą ir teises Rusijoje gyvenantiems turkmenams. Rusija išsiderėjo teisę laikyti Centrinės Azijos šalyse savo kariuomenės bazes, ginti turkmenus nuo Afganistano "banditų", o tadžikus nuo pakistaniečių. Turkmenams pavojų sudaro ir Irano pasienis.

Kaip žinoma, rusų seimo narys, didysis šnekuolis Vladimir Žirinovskis savo parašytoje autobiografijoje pasakoja, kad jis gimė ir augo Kazachstane. Jis rašo, jog rusų kareiviams teks "nuraminti žmones nuo Kabulo iki Istanbulo", o tai Afganistano ir Turkijos sostinės. Autorius linki rusų kareiviams "nusiplauti savo batus šiltuose Indijos vandens vandenyse". Ar jo pranašystės išsipildys, parodys ateitis, tačiau kyla klausimas, ar tie kareiviai turės batus. Vis daugiau Centrinės Azijos tautų ieško prekybos ryšių su toliau esančiomis kaimynėmis.

Balandžio 18 d. Uzbekistano sostinėje Taškente lankėsi Kinijos premjeras Li Peng. Jis atvyko su didele prekybos delegacija ir pasirašė keturias sutartis. Per 12 dienų Li aplankė keturias valstybes: Kazachstaną, Kirgizstaną ir Turkmenistaną. Kinijos vyriausybė patenkinta, kad tose naujose valstybėse valdžioje liko senieji komunistų vadai. Kinijos premjeras senais laikais mokėsi Maskvos viename iš institutų, kaip ir keli Centrinės Azijos vadai. Kinijos prekyba su Kazachstanu padidėjo nuo 1991 m. dešimt kartų. Prekyba vis auga, nes tos šalys ieško kaip išsivaduoti nuo priklausomumo Rusijai.

Kinijos premjeras pasiskundė Kazachstano vadams, kad jam nerimą kelia Kazachstane ir kitur veikiančios nacionalistinės grupuotės. Jis kalbėjo apie uigurus, kurių gentys gyvena (Nukelta į 8 psł.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KLaidų sakralizavimas

Juozas Žygas

Klysti yra žmogiška, tačiau nereikia savo klaidose užsisipirti, bet iš jų pasimokyti. Tokios mintys yra dažnai kartojamos ir beveik visuotinai žinomos, bet, atrodo, Br. Nainys nėra jų girdėjęs. Išleidus "LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA", kilo visuotinė pasipiktinimo banga. Tačiau šio projekto sumanytojas ir blogai atlikto darbo kaltininkas, vietoje atgailos perėjo į ofensyvą. Ir pradėjo neapginamą reikalą ginti. "Pasaulio Lietuvio" balandžio mėn. numeryje yra vedamasis "Nuosekliu niekinimo keliu". Kadangi nepasirašytas, tad laikytinas redaktoriaus. O redaktorius visiems yra žinomas. Žinoma, pirmiausiai išminėjęs visus savo nuopelnus, taip pat neužmiršta paminėti ir tuos niekadėjus, kurie jo manymu, nesutiko su jo darbais.

Tarpe visos eilės griovėjų neužmiršo paminėti ir tų, kurie pasisakė Lietuvos centro Lemonte steigimo reikalu. "O kiek paniekos susilaukė Lietuvos centro Lemonte pradininkai?" Čia jis metė akmenuką į mano daržą, tad trumpai norėčiau pasisakyti. 1985 m. gale ir 1986 m. pradžioje, spaudoje pradėjome matyti žinutes ir rašinius, kad prie Lemonto "Litas" užperka didelius plotus žemės su pastatais. Sausio mėn. pradžioje Drauge pasirodė straipsnis: "Litas steigia Pasaulio lietuvių centrą". Autorius Br. Nainys, kuris tuomet buvo "Lito" atstovas Lemonte. Tik "Litas" nenumatė finansuoti, bet norėjo, kad tai atliktų Lietuvos Fondas. Aš tuomet prieš tokios "Lito" kėslus pasisakiau spaudoje. 1986 m. balandžio mėn. vykusiam LB Vidurio Vakarų apyg. suvažiavime, jaunimo Centre, Br. Nainys man taip pasakė: "Litas" ir aš svarstome, kiek paties rašiniai pakenkė mūsų bizniui ir kelsime civilinę bylą".

Ilgą laiką negalėjau ramiai miegoti, vis laukiau

pakvietimo į teismą, bet dabar, pagrindiniam veikėjui beveik už grotų atsidūrus, apsiprasti pradėdau. Dabar, galbūt jau daugeliui aišku, jeigu vadinamas Pasaulio lietuvių centras būtų buvęs surištas su "Litu", tai jau dabar lietuviai nesidžiaugtų. Bet būtų nuėjęs taip, kaip Marcos Island ir pats "Litas" nuėjo. Tad nereikėtų bandyti ir čia nuopelnais pasigirti. Niekas nebando neigti, kad visuomeniniame darbe jo nuopelnų nebūtų. Tačiau vienas blogas darbas dažnai visus nuopelnus anuliuoja. Bent Amerikoje didvyriai dažnai yra nuvainkuojami. Be to, dabar kalba eina ne apie praeities nuopelnus, bet apie labai blogai atliktą darbą. Savo rašinyje pildamas Danutę Bindokienę, manipuliuoja matematiniais gabumais ir laiką gaišta skaičiuodamas, kiek sykių panaudota: "perkeldinimai" ir "trėmimai". Rengiant tokį leidinį yra ne tiek svarbu matematika, kiek logika, o šiuo atveju rengėjams jos stokojo!

Lietuvos komunistų partijos centro komiteto (pagal Maskvos direktyvas) nutarimais, buvo trėmimai ir areštai vykdomi. Dabar nežinia kokią logiką (greičiausiai jos stokos dėka) CK-to buvę darbuotojai ir bendradarbiai, buvo pakviesti atrinkti medžiagą ir parengti "Tremties kančių istorija", tačiau toje redakcinėje komisijoje nėra nei vieno buvusio tremtinio. Atseit, vilkas geriau apie avių reikalus išmano. Istorija taip, kaip ji parengta, tėra tik istorijos parodija. Tai yra tik pasityčiojimas iš tremtinių kančių. Tad ir nenuostabu, kad balandžio 15 d. Jaunimo Centre surengtoje vakaronėje, kurią rengė Lietuvos politinių kalinių federacija, buvo labai griežtai pasisakyta. Prelegentai logiškai įrodė, kad naudojantis tik KGB parengtais ir parinktais dokumentais, tėra tik Maskvai pasitarnaujama.

SEIMO NARIŲ GRUPĖS PAREIŠKIMAS

Lietuvos Respublikos Prezidentui

p. A. Brazauskui

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui

p. A. Šleževičiui

Dėl tęsiamų provokacijų prieš Lietuvos politinius kalinius ir tremtinius.

Lietuvos Respublikos Seimo 1993 m. liepos 16 dienos nutarime nustatyta, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo instituto darbo vieta yra buvusiuose SSRS KGB rūmuose Vilniuje. Taip buvo nuspręsta bendru sutarimu.

Lietuvos spaudoje pasirodė informacija, kad p. A. Šleževičius abejojęs, ar Centro institutas turėtų būti buvusiose KGB patalpose. Dabar gauta informacija, kad Ministras Pirmininkas davęs nurodymą Centrai patalpų ieškoti ne KGB archyvų saugojimo vietoje.

Pirma, tai yra veikiančių teisinių aktų tyčinis nesilaikymas. Antra, nenorėdamas rasti bendros kalbos su Lietuvos rezistencijos daly-

viais, vykdančiais akciją prieš jų teisių paniekinimą ir garbės pažeminimą, premjeras imasi senų komunistinių metodų, primenančių Kauno kapinių iškėlimą, kad ten negalėtų vykti pasipriešinimo susibūrimai.

KGB rūmai yra šventa Lietuvos kankinių vieta ir savavališkas Centro išvartymas visiškai nesitariant su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių organizacijomis, yra akivaizdus antipatriotinis akibrokštas ir žuvusiųjų bei gyvųjų Lietuvos rezistencijos dalyvių, daugiausia nusipelnusiųjų Lietuvos nepriklausomybės atstatymui, eilinis ir planingas niekinimas.

Niekur Europoje niekad nebuvo taip ciniškai tyčiojasi iš rezistentų. Tai įvertiname kaip LDDP dar vieną provokaciją ir remiame

visas rezistencijos dalyvių akcijas ginant savo ir Lietuvos garbę.

Ministras Pirmininkas turi besąlygiškai vykdyti Lietuvos Respublikos įstatymus, o taip pat tai paaiškinti raštu.

Seimo nariai: A. Endriukaitis, J. Listavičius, A. Stasiškis, A. Kubilius, V. Lapė, P. Tupikas, V. Aleknaitė, K. Kryževičius, R. Hofertienė, L. Andrikienė, P. Jakučionis, S. Malkevičius, L. Milčius, A. Raškinis, A. Patackas, K. Skrebys, K. Kuzminskas, A. Katkus, B. Gajauskas, E. Kunevičienė, P. Miškinis, K. Dirgėla, M. Treinys, A. Račas, Z. Šličkytė, I. Uždavinsys, J. Druga, A. Baležentis.

1994.04.21

Vilnius

PARTIJOS LIETUVOJE IR IŠEIVIJOS PARAMA JOMS

Jurgis Janušaitis

Kai po penkiasdešimties priespaudos, okupacijos metų Lietuva atkūrė vėl nepriklausomą valstybę, sujudo, sukruto organizuoti sąjūdžiai, politinės partijos ir įvairios ideologinės organizacijos. Tai natūralu, reikalinga ir net būtina.

Stebint dabartinių Lietuvoje partijų ar sąjūdžių veiklą, vistiek matyti, kad tų partijų bei sąjūdžių programos dar nėra suformavusios savo tikslų, ypač siekiant valdžios, ar atstovavimo seime. Dėl to netenka stebėtis. Juk okupacijos metais žmonės nežinojo vienos partijos diktatą, turėjo paklusti, turėjo partiją besąlyginiai remti, net jai priklausyti, norint išvengti represijų–kalėjimo, išvežimų ar netekti darbų.

Tad, kai išaušo laisvės rytas, žmonės bėgo iš tokios partijos, ieškojo naujų kelių valstybės gyvenimui tvarkyti.

Ir štai dabar Lietuvoje egzistuoja keliolika partijų, sąjūdžių, nebekalbant apie įvairias ideologines organizacijas, kurių tarpe jau darbuojasi skautai, ateitininkai, jaun lietuviai ir kiti.

Kad toks judėjimas vyksta–gerai. Tokios veiklos Lietuvai reikia. Bet tom organizacijom ir partijom

taip pat reikia ir gerų programų, išvalgumo, patrauklių tikslų, kad žmonės jomis domėtųsi, kad jose dalyvautų, kad jas remtų.

Buvo užuominų, kad politinėm ir ideologinėm partijom bei organizacijoms pagalbos reikėtų ieškoti net ir lietuvių išeivių tarpe. Išeivijoje juk veikia ne tik įvairios organizacijos, bet turime iš senųjų laikų dar žymių veikėjų, gerai suvokiančių valstybinio gyvenimo tvarkymo principus. Tokių žmonių talka Lietuvos partijom bei organizacijom būtų pravarti.

Nepaslaptis, lietuvių išeivija jau ne vieną partiją ar organizaciją parėmė ir remia stambiais aukomis. O aukų prašo daug kas. Visų tikslai geri, būtini. Lietuvos giminingom partijom išeivijos organizacijos net skelbia tai paramai vajus, įsteigė fondus. Ir čia nieko blogo. Kilnūs tikslai. Padėti Lietuvai juk reikia. Bet ar tos partijos teikiamą paramą sunaudojo geriems tikslams?

Štai ateina iš Lietuvos informacija, kad, gal ne visos, partijos prašo pinigų savo programoms tobulinti, bet tikrumoje ta parama eina partijos štabo keletos narių algų apmokėjimui. Tai

gi išlaikoma partijos štabas, sudarant sąlygas tokiems pareigūnams lengviau gyventi. Tad ar partijoms reikalinga apmokamų tarnautojų štabas? Kokius konkrečius darbus jie atlieka? Sakysime partija teturi apie 1000 narių, o štabe jau sėdi šeši apmokami tarnautojai? (Čia tik duodu pavyzdį)

Grįškime į išeiviją. Žiūrėkime, kiek išeivijoje veikia organizacijų – PLB, LB, ALT'as, veikė VLIK'as, veikia įvairios LB tarybos, organizacijos. LF, TF ir daug kitų. Visų tų organizacijų pirmininkai, valdybų nariai dirba daug metų be atlyginimo. Net patys apsimoka keliones į posėdžius, suvažiavimus, kitas išlaidas. Ir išeivijos veikla rėmėsi žmonių pasiaukojimu, pareikalaujančių laiko, pinigų, nuovargio.

Dar vienas pavyzdys iš išeivijos gyvenimo. Turime gausią lietuvišką spaudą. Ji daugelį metų išsilaiko iš prenumeratorių, jų aukų. Redakcijose dirba vienas, du gal trys žmonės. Dažnai be atlyginimo, o tik savanoriška talka. Žurnalistai ir spaudos bendradarbiai prirašo laikraščius, šimtus straipsnių ir negauna jokio honoraro.

O išeivijos parama Lietuvos partijom turėtų būti gerai apgalvota, o ją teikiant, būtina gera kontrolė, atskaitomybė, kad būtų žinoma kur aukotojų ir fondų pinigai keliauja?

Šiais metais Normandija

O KAS KITAI – 1995 ?

Antanas Dundzila

Jau kovo mėnesį plačioji amerikiečių spauda pradėjo rašyti apie artėjančią alijantų išsikėlimo Normandijoje sukaktį. Žinome ir daugelis atsimename, kai 1944 birželio 6 d. vakarų alijantai sėkmingai išsikėlė Normandijos pajūrio ruože, tuo būdu įsiverždami į Hitlerio kontroliuotą Europos žemyno tvirtovę. Rusų hordos tuo metu siaubingai veržėsi į Lietuvos teritoriją ir mums nieko gero nežadėjo. Daugelis mūsų pradėjo trauktis į vakarus. Alijantų išsikėlimas vakaruose teikė vilčių, kad karo pabaiga jau arti, kad rusai Lietuvoje ilgai neviešpataus.

Žiūrint iš II-jo Pasaulinio karo taško, išsikėlimas Normandijoje buvo istorinis įvykis. Praslinkus lygiai pusei šimtmečio, šiais metais jis bus plačiai atžymėtas. Turistų biurui praneša, kad dabar jau visi Atlanto pakraščio viešbučiai yra sklidinai užsakyti iš užsienio kraštų tūkstančiais atvykstantiems karo veteranams. Vyks iškilmės, valstybių galvoms dalyvaujant. Pirmąją rolę, aišku čia turės Amerika ir Anglija. Jau dabar yra žinomos Anglijos karalienei rezervuotos patalpos su pajūryje pastatytais, karalienei priderančiais "patogumo" įrengimais... Buvusiam priešui, bet vėliau greit tapusiam sąjungininkui ir Šiaurės Atlanto Pakto nariui, Vokietijai buvo tēkšta per veidą – ji į iškilmės nepakviesta. Tai reiškia, kad dabartinė Vokietija tebelaikoma seniai sunaikintos nacinės Vokietijos atžala. Čia labai įdomus reiškinys, ypač pagalvojus apie dabartinę Rusiją, kuri ima savo žlugusios gimdyvės turtus bei viso-

kias teises, bet tik ne atsakomybę už skolas ar padarytus tarptautinio mąsto nusikaltimus. Neabejoju: iškilmėse Normandijoje dalyvaus bent vienas plačios burnos, nuo pečių iki papildvės medaliais nusisagstęs, sovietų užaugintas rusų maršalas su savo generolų gaujele.

Normandijos išsikėlimo sukakties iškilmės ateis ir praeis. Jos man ypatingai nerūpi. Man rūpi, kas bus ir kaip Lietuva pasirodys ateinančiais metais, kai visas pasaulis minės karo pabaigą Europoje, 1945-V-7 d. Vokietijos kapituliaciją?

Sekant Normandijos precedentu, šių laikų Vokietijai vėl bus spiaunama į veidą, ji iškilmėse nedalyvaus. Iš tikrųjų, gal ji pati nenorės dalyvauti... Tačiau negali būti abejonės, kad 1995 gegužės 7 d. pilnateisių narių, karą laimėjusių rikiuotėje stovės buvusi Sovietų Sąjunga su dabartine Rusija, gal su tą kalėjimų imperiją sudariusiomis respublikomis, atstovaujama pustuzinio savo maršalų, gal Jelcino, gal Dūmos nario Žirinovskio... Bus skaudu ir šlykštu, tpfu! Nežiūrint jausmų, įsidėmėkime štai ką, nepraleiskime progos: jei dabartinė Rusija 1994 ar 1995 metais atsisės už karą laimėjusių valstybių stalo Sovietų Sąjungos vietoje, tai dabartinė Rusija taip pat privalės imtis atsakomybę už per karą ir po jo per sekantį pusšimtį metų padarytus nusikaltimus savo okupuotuose kraštuose!

Gi, apie tai pagalvojus, kyla ir kitų įdomių klausimų. Kaip dalyvaus Vokietijos užpulta Lenkija, nes juk pradėti karo veiksmai prieš ją konkrečiai įžiebė tą

baisiąją žmonijos nelaimę? Ar Lenkija turi karą laimėjusių valstybių nario bilietą, taip kaip Amerika, Anglija, Prancūzija ir buvusi Sovietų Sąjunga? Kokios bus kitų, buvusių Vokietijos okupuotų kraštų teisės iškilmėse? Ar jos irgi karą laimėjo kokia nors to laimėjimo prasme? Kaip bus su savo nepriklausomybę didvyriškai gynusia ir prieš Sovietų Sąjungą kovojusia Suomija? Pagaliau, visų šitų valstybių fone, kokia bus – ar turėtų būti – Lietuvos bei lietuvių laikysena ir padėtis?

Man atrodo, kad "karą laimėjusiųjų" užstaleje negali sėdėti nei Sovietų Sąjungos povaikiai, nei buvusieji vokiečių okupuotieji kraštai. Jei Rusija imsis teisę atstovauti mirusiai Sovietų Sąjungai ji, privalės imtis atsakomybę ir už tuoj po karo pusšimtį metų vykdytą kaimyninių kraštų okupaciją, holokaustą. Lietuva ir lietuviai šios progos negali išleisti iš akių.

Lietuva ir kitos karo metu okupuotos šalys turėtų karo pabaigą Europoje minėti visai atskirai, savo tarpe. Į tą tarpą logiškai neįeina Rusija, nes ji karo metu neegzistavo... Pernešusiems okupacijas reikia susirinkti, tinkamomis apeigomis sukaktį paminėti ir paskelbti manifestą, apie karo metu ir karo pasėkoje patirtas tarptautines skriaudas. Šios sukakties iškilmės gali būti geras forumas Lietuvoje ruošiamam antrajam Nuernberg'ui.

Išėivija šioje sukaktyje taip pat turi savo rolę. Šiuo metu mums patiems yra pats laikas pradėti galvoti apie prieš 50 metų pasibaigusio Pasaulinio karo sukaktį. Išėivija tautinių šokių ir dainų šventės pradeda planuoti maždaug prieš metus laiko. Metai laiko beliko iki karo pabaigos sukakties. Klausimas: ką galime (Nukelta į 5 psl.)

NARKOTIKAI LIETUVOJE

Alytus, Dzūkijos sostinė, tampa prekybos narkotikais centru. Policija pas keletą Alytaus ir rajono gyventojų rado narkotinės žaliavos – susmulkintų aguonų galvutėlių ir stiebelių. Stiklinė maltų aguonų Alytuje parduodama už pusantro JAV dolerio. Kaime ši žaliava kainuoja 50 JAV centų už stiklinę. Pirkėjai į Alytaus

apylinkes suvažiuoja ne tik iš Klaipėdos ir Telsių, bet ir iš Latvijos, Estijos ir Karaliaučiaus krašto. Alytus priklauso savotiškam trikampui – Lazdijai – Alytus – Varėna. Pačiame Alytuje, policijos žiniomis, šiuo metu yra apie šimtas narkotikus vartojančių asmenų.

AGEP

PERSKAIČIAU, NUSTEBAU – IR PRISIMINIAU

Vacys Kavaliūnas

Perskaičiau (Dirva, 1994 m. balandžio 21 d.) Henriko Paulausko Straipsnį "Ne tuo žvilgsniu, bet kokių tikslų?" Jame autorius cituoja "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" puslapius, kuriuose rašoma apie Lietuvos gyventojų trėmimus 1941 ir 1945-1952 m. Perskaičiau ir nustebau – kokia nuostabi buvo tų tremtinių kelionė į amžino įšalo žemę! Jiem nieko netrūko – nei kūdikiam pieno, nei medicininės pagalbos, nei pagaliau piniginių paramos tremtyje remontuoti ir statyti namus. Nieko o nieko – tik džiaukis ir važiuok.

Perskaičiau, nustebau, susimąčiau ir pagaliau prisiminiau. Prisiminiau tą trėmimų siaubą, kuris dar ir šiandien tebėra gyvas mano mintyse ir vis ir vis tebesugrįžtančiuose vaizduose.

Jau trėmimų išvakarėse perbėgo Tauragę juodas siaubo šešėlis – naktį bus suimtinėjami ir vežami į Sibirą žmonės. Vėlai, jau rengiantis gulti, ateina ir į mano butą aukštesnės klasės mano mokinys Barcevičius ir išpėja:

– Mokytojau, šiąnakt namie nenakvokite. Bus areštuojami žmonės. Eikite į gimnaziją. Sargas įleis.

– Iš kur žinios? – paklausiu.

– Iš milicijos, – ir išeina. O aš gulti jau neinu. Sėdžiu tamsiame kambary ir žiūriu pro langą. Ir jei tik kur kas, galvoju, spruksiu pro virtuvės duris.

Naktis praeina. Daugelis vidurnaktį išplėstų iš namų ir išvežtų į geležinkelio stotį. Nuotaika kaip per laidotuves. Nežinau nei kur dėtis, nei ką daryti. O reikia eiti į gimnaziją – egzaminai. Tačiau yra išvežtų ir mokinių – į egzaminus ateina ne visi. Sužinome – yra išvežtų ir mokytojų: istorijos mokytoja Liuda Žvirblytė, kūno kultūros mokytojas Stasys Šimoliūnas ir rusų kalbos mokytoja.

Kitą naktį namie nenakvoju. Su vokiečių kalbos

mokytoju Mykolu Kujum dviračiais išvažiuojame pas jo pažįstamą ūkininką. Kai pasakome, kas darosi Tauragėje, nepriima – bijo. Tačiau šiaip taip išprašome – pernakti leidžia.

Kitą dieną ir Tauragėje kiek ramiau. Tik vienas kitas sunkvežimis su vyrais, moterimis ir vaikais nudunda į geležinkelio stotį. Ateina – taip pat iš milicijos – ir kiek raminanti žinia – daugiau suėmimų nebūsią, nors vagonai su tremiamaisiais geležinkelio stotyje tebestovi.

Susitariame keliese gimnazijos mokytojai nešti savo kolegoms kiek maisto ir kokio nors gėrimo. Ir einame. Stotyje randame ir daugiau žmonių, daugiausia moterų, atėjusių su maisto ryšulėliais. Tačiau ginkluoti raudonarmiečiai prie vagonų neprileidžia – laukia savo viršininko.

Iš birželio saulėje įkaitusių vagonų sklinda kūdikių verksmas. Pasigirsta ir vyriškas šauksmas:

– Vandenio! Vandenio!

Nuaidi ir maisto atnešusios sesers ar motinos pilni begalinio skausmo žodžiai:

– Gyvi palaidoti.

Pagaliau atvyksta raudonarmietis karininkas. Ir galime, pasakę kam, savo atneštus maisto ryšulėlius atiduoti. Sargybinis prastumia vagono duris. Priešais mane – Stasys Šimoliūnas. Iki juosmens išsirengęs ir visas apipiltas prakaitu.

– Kokios žinios? – paklausia.

– Geros, – atsakau, galvodamas, kad čia pat karas, kuris galės ir juos išlaisvinti.

Gretimo vagono tarpduryje matau ir Liudą Žvirblytę. Sargybinis drasko jai atneštą maisto ryšulėlį. O ji sako:

– Mane čia laiko kaip velnią.

Kitą dieną traukinys pajuda į Amžino įšalo žemę. Iš tenai į Lietuvą grįžta tik Žvirblytė, o Šimoliūnas, girdėjau, Gulago salyne miršta badu.

40-ties partizanų palaikų perkėlimas Igliskėliuose (Marijampolės raj.) 1989.IX.09. Nuotraukoje partizano Albino Jonkaičio – "Meškos" giminės ir artimieji.

PLB VALDYBOS

PAREIŠKIMAS VISUOMENEI

Lietuvoje baigėsi skaudžiausias pusšimčio metų kančios ir vergijos laikotarpis, per kurį NKVD, MVD, KGB kratos, suėmimai, kalinimai, kankinimų kameros, parodiniai teismai, teroras, sušaudymai, masiniai trėmimai į Sibirą mirčiai, žiaurus žudymas dėl laisvės kovojančių tauriausių Lietuvos vaikų, sunaikino didelę dalį lietuvių tautos. Bet toji Lietuvos kančia nuo pasaulio buvo skrupulingai slepiama – pasauliui buvo meluojama.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, siekdama tas visas okupanto ilgai slėptas niekšybes iškelti viešumon ir pasauliui bei ateinančioms lietuvių kartoms atidengti bent dalį penkiasdešimt metų užsitęsio šurpiausio Lietuvos istorijos laikotarpio, nutarė išleisti "Lietuvos kovų ir kančių istoriją". Pasitarusį su lietuvių išeivijos kai kuriais mokslininkais, visuomenininkais, artimesniais bendradarbiais ir gavusi jų pritarimą bei pažadą talkininkauti, PLB valdyba paruošė 16-kos tomų planą, remdamasi chronologine įvykių raida nustatė tomų eilės tvarką, pasitelkė žinomesnius lietuvių išeivijos mokslininkus, Lietuvos istorijos instituto Vilniuje narius, viso darbo koordinatorium ir atsakingu redaktorium kviesdama istoriką dr. Gediminą Rudį.

Darbas buvo pradėtas 1992 metų rudenį.

1994 kovo pradžioje išėjo pirmoji knyga – "Lietuvos gyventojų trėmimai 1941, 1945-1952 m. Dokumentų rinkinys".

Pagal iš anksto paruoštą planą, šis rinkinys turėjo būti ne pirmas, bet ketvirtas tomas, išleistas maždaug tuo pačiu laiku su Eugeni-

jaus Grunskio rašomu trečiuoju tomu "Didieji Lietuvos gyventojų trėmimai", kuriame numatytas ir šiame rinkinyje sukaupytų dokumentų platus aptarimas, paaiškinimas. Knygų serijos pirmasis tomas turėjo būti "Tragiškieji Lietuvai 1939-1941 metai", antrasis. "Karo laikotarpis", penktas, šeštas tomai ruošiami apie partizanų kovas, kiti apie tolimesnius laikotarpius bei įvykius.

Kadangi pirmiesiems dviems tomams medžiaga dar tebebuvo ruošiamą, o trečio tomo "Lietuvos gyventojų didžiųjų trėmimų" autorius Eugenijus Grunskis susirgo, todėl, nenorint apvilti knygų pasirodymo nekantriai laukiančių prenumeratorių ir aukotojų, apsispręsta pirmiausiai leisti šį dokumentų rinkinį, kuriam medžiaga jau buvo sukaupia ir gulėjo Lietuvos istorijos institute. Kad nesusidarytų vaizdas, jog ši knyga yra pirmasis tomas, buvo sutarta jų nenumuoti.

Čia ir įvyko klaida, sulaukusi kritiškų visuomenės pastabų, nes "be eilės" pasirodęs rinkinys išėjo be numatyto, taip pat iš anksto sutarto, platesnio dokumentų paaiškinimo ir pažymėtas pirmuoju numeriu. Klaida aiški, tačiau ji ne iš blogos valios.

Rinkinyje pateikiami ne kokių nors autorių trėmimų aprašymai, bet tik dokumentai, kuriais pati Sovietų Sąjunga prisipažįsta Lietuvos gyventojus į Sibirą trėmusi ir ten nežmoniškais sąlygomis laikiusi. Rinkinys – dokumentinis liudijimas Maskvos plano ir pastangų naikinti lietuvių tautą. Tai yra jo tikslas. Dokumentai jokiū būdu neišsako tremiamųjų visų pergyvenimų, skriaudų, siel-

varto, kančių. Visa tai bus išryškinta ir smulkiai aprašyta kituose tomuose pagal numatytą ir anksčiau skelbtą planą.

Apgailėstaujame klaidas. Knygos pradžioje reikėjo išsamiai paaiškinti apie dokumentus, reikėjo ją gerai peržiūrėti prieš spausdinimą. Juk iš dabar viešumai atidengtų ir rinkinyje pateiktų dokumentų jaunesniam skaitytojui ir kitataučiuvi visiška neaišku, kas yra knygoje minimas antisovietinis elementas, banditas, buožė, fašistinis nacionalistas, kontrarevoliucionierius, kas tie liaudies susirinkimai ir kas tie lietuvių tautos budelių parinkti liudytojai, kurie susirinkimuose trėmimus gyrė.

Sutinkame su pozityvia knygos kritika ir ją vertiname.

Todėl artimiausiu laiku PLB valdyba išleis šio dokumentų rinkinio papildytą antrą knygą, kurioje bus paaiškina dokumentuose naudojama sovietinė kalba, slypinti sovietinė propaganda ir melas. Taip klaida bus pataisyta ir išėjusiam dokumentų rinkiniui keliami klausimai bus atsakyti.

Suplanuotas "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" rašymo ir leidimo darbas yra didelis ir svarbus. Kad ateityje visuomenė būtų tikra dėl tomų kokybės ir reikiamų įvertinimų, kad tokios klaidos nebesikartotų, į talką kviesime daugiau išeivijos mokslininkų, įtrauksime į darbą daugiau išeivijos žmonių ir Lietuvos bei išeivijos politinių kalinių bei tremtinių atstovus. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba tikisi, kad lietuvių visuomenė šį darbą supras ir remis.

PLB valdyba

LAIŠKAS JAV PREZIDENTUI

(Atkelta iš 1 psl.)

Tuo pačiu, mums kelia susirūpinimą Jungtinių Valstijų pastangos pritarti Rusijos sprendimams.

Ypatingą susirūpinimą mums kelia JAV pareiškimai, numatantys Rusijos vaidmenį "Partnerystės taikai" programoje ir taikos palaikymo operacijose. Nors pareigūnai teigia, kad Rusijos pastangos palaikyti taiką kaimyninėse šalyse bus vykdomos tik pagal Jungtinių Tautų nurodymą arba pačiai šaliai paprašius, toks potvarkis atrodo kaip kvietimas įteisinti Rusijos norą valdyti jos vadinamąjį "artimą užsienį", t.y. šalį, kurias anksčiau kontroliavo Tarybų Sąjunga. Mums kelia nerimą toks naujas "įtakų sferų" įtvirtinimas. Daugelis mūsų bendruomenių narių dar prisimena baisias tokių pritarimų po Antrojo pasaulinio karo pasekmes. Be to, Rusija paprašė "specialaus statuso" "Partnerystės taikai" programoje, o tai mūsų bendruomenėse yra interpretuojama kaip siekimas gauti mandatą Rusijos kariniams veiksams posovietiniame regione.

"Partnerystės taikai" programos įsteigimas, nors ir nebūdamas pilnas istojimas į NATO, vis tik yra žingsnis teisinga kryptimi apsaugojant Rytų ir Centrinės Europos valstybių suverenumą ir stabilumą. Dabar mūsų bendruomenės tikisi, kad Ad-

ministracija įvykdys "Partnerystės taikai" programą kaip priemonę išpildyti istojimo į NATO ateityje reikalavimus. Norėdami padėti Pabaltijo ir kitiems kraštams istoti į NATO, mes prašome, kad būtų aiškiai nurodyti istojimo į NATO kriterijai. Vienas žingsnis pirmyn link Pabaltijo gynybinių pajėgų integravimo pagal NATO standartus buvo Jūsų Prezidentinis Sprendimas, pagal kurį Estija, Latvija ir Lietuva gali pirkti ginklus iš Jungtinių Valstijų. Mes dėkojame Jums už šį sprendimą.

Estija, Latvija ir Lietuva, vadovaudamos demokratinėmis ir laisvos rinkos reformoms buvusios Tarybų Sąjungos kraštuose, yra naudingos ne tik Pabaltijui, bet ir Jungtinėms Valstijoms ir naujai nepriklausomoms valstybėms, kurioms Pabaltijo kraštai gali būti pavyzdžiu. Pone prezidentė, Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas tikisi tolesnės Jūsų paramos ir greito atsakymo."

Ints Rupners

Amerikos Latvių Sąjungos pirm.

Grozvydas Lazauskas

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm.

Juhan Simonson

Amerikos Estų Tarybos pirm.

Panašaus turinio laiškas buvo pasiųsti senatoriui DeConcini ir kongresmeniui Steny H. Hoyer.

ALTO Info

RENGIAMAS DVYLIKAS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

ALTO kongresas įvyks š.m. spalio 29-30 dienomis Chicagoje, ALTO centro būstinėje, 6500 So Pulaski Rd. Chicago ILL.

Tel. (312) 735-6677; Fax (312) 735-8793

Sudarytas ir dirba kongreso rengimo komitetas (pirmininkė M. Marcinkienė) ir darbo komisijos: Finansų – P. Bučas, V. Naudzius, St. Briedis, J. Gaižutis; informacijos – A. Repšienė, V. Bildašas, E. Jasiūnas, Z. Juškevičienė, J. Žemaitis; kongreso banketo pirmininkė – Ev. Oželienė; registracijos – V. Šadauskas su talka; transporto – J. Bagdzius su talka; kongreso leidinio redaktorius – G. Lazauskas; skelbimų – sveikinimų rinkimo įgaliotinė – J. Jasiūnienė.

Į kongresą bus pakviesta daug aukštų svečių, ypač iš politinio, finansinio pasaulio. Numatoma kviesti JAV Prezidentą, B. Clinton, senatorius, kongresmanus ir kitus Lietuvai draugingus politikus. Bus pakviesti ir Lietuvai palankių valstybių konsulai. Tad kaip mato-

ma, ALTOS kongresas bus iškili šventė – politinis manifestas!

Laukiamos aukos (kurios yra nurašomos nuo takų) ir skelbimai – sveikinimai į Kongreso leidinį. Planuojama kongreso leidinį išleisti puošnų, reprezentacinį. Visi kviečiami pasinaudoti šia reta, iškilia renginio proga ir duoti asmeninius, organizacinius, sveikinimus, biznio skelbimus ir kuo daugiau nuotraukų.

Leidiniui remti reikalu prašoma kreiptis į ALTOS centrą, nurodytu adresu, ar į sveikinimų – skelbimų įgaliotinę, tel. (312) 581-3163

ALTO Kongreso rengimo informacija.
Z. JUŠKEVIČIENĖ

Pastaba: Nežiūrint, kad renginys įvyks tik mielą rudėnėlį, apie jį pranešame iš anksto, nes rengiamas leidinys, reikalingi skelbimai ir sveikinimai.

Be to, iki kongreso reikalinga praveisti finansinį vajų, išplatinti loterijos biļietus.

Z.J.

Šiais metais Normandija

O KAS KITAIS – 1995 ?

(Atkelta iš 4 psl.)

šios sukakties proga atsiekti, kokias melagystes teks šios sukakties proga išeivijai vienai ar su brazauskininkų rytams pataikaujančia valdžia atremti?

Sukakties proga jokiū būdu negalima leisti sovietų pasekėjams meluoti, kad Sovietų Sąjunga Lietuvą "išvadavo" ar "išlaisvino". Karo pabaigos proga reikia ir nacinio ir sovietinio režimo paveldėtojus statyti į tarptautinį forumą, aiškiai ir dokumentuotai pabrėžiant,

kad Lietuvai už jos 1939 m. pasidalinimą bei už okupacijas, už tautos genocidą privalo būti atlyginama. Atlyginama reparacijų mokėsciais arba energija, kategoriškai atsisakant šiandieną beveik nuolatos girdimų grąsinimų bei reikalavimų neva tai "savo įtakos sferoms", grąžinant užsienio sostinėse nelegaliai laikomus pasiuntinybių pastatus bei sklypus. Aišku, vagys gražiuoju sąskaitų nesuvedinėja. Tai tačiau nereiškia, kad, atėjus tokiai neeilinei

progai, Lietuva su kitomis tautomis savo ieškinių buvusiems okupantams nekeltų.

Ar Lietuvos valdžia į šią sukaktį nesiruoš sovietinių interesų sterblėje, nėra jokių garantijų. Nežiūrint ką darys Lietuvos valdžią diriguojanti, rytams simpatizuojanti LDDP, Lietuvių Bendruomenė su ALTa privalo imtis iniciatyvos.

Liko tik metai laiko iki 1995 gegužės 7 d. Quo vadis, Bendruomenė ir ALTe, ką neeilinio atliksime karo pabaigos sukakties proga?

(1994-IV-13)

ŽIŪROVŲ IR AKTORIŲ BANDYMO METAS

Vytautas Matulionis

Atgimęs Chicagos lietuvių teatras "Vaidilutė", stropiai išsaugojęs keletą jau beblėstančių mėgėjiško teatro žarijų, vėl suruseno nauju ir netikėtu pastatymu – Petro Vaičiūno penkiaveisime melodrama "Nuodėmingas angelas", kurią, kaip Clevelando ateitininkų šventės dalį, atvežė į Clevelandą ir, 1994.IV.9., suvaidino Dievo Motinos Parapijos auditorijoje. Režisierė: Irena Leonavičiūtė – Bratkauskienė. Rangėjai: Clevelando ateitininkai. Žiūrovų apie trejetas šimtų – skaičius, toli gražu, ne rekordinis.

Pirmiausia stebina pats veikalo pasirinkimas. Savo dvasia jis jau svetimas Amerikos lietuvių galvosena ir beveik neįveikiamas naujokams aktoriams, neišvengiamai įtaigotiems skirtingo gyvenimo aplinkybių. Jei tai buvo ilgesingas mostas dingusiai praečiai, jis buvo nesėkmingas. Jei tai buvo

"red light district" įvaizdį. Keleto tinkamų šių namų paskirties užuominų būtų pilnai pakakę. Iš kitos pusės, tas "nuodėminga" šviesa persunktas scenovaizdis buvo staigi priešingybė nuotakos baltumu švytintiems Raimundų namams, kur viskas buvo balta – net ir rūbai. Turbūt tai buvo sąmoningas jaunavedžių nekaltumo, vedybinės meilės, laimės ir gėrio pabrėžimas. Tik ar ne per stiprus? Žiūrovai būtų ir patys susigaudę. "Šabaniauskiškos" muzikos įžanga prieš uždangai prasiskleidžiant ir tarpveiksminiai įtarpai nepajėgė žiūrovų nukelti į tuos "senus, gerus laikus". Ji dažnai nustelbė neįgudusių aktorių žodžius ir kartais atrodė, lyg stebėtum begarsį filmą su tų laikų judesiais ir veido išraiškomis. Retkarčiais, kai kuriuose žodžiuose, jautėsi švelnus akcentas.

Keletos veikėjų pamal-

kadaise, yra buvę tokiais pamaldžiais. Kas gi šiais laikais, žengdamas per slenkstį, taria "Garbė Jėzui Kristui"?! Neduok, Dieve! Juk mes grynai miesčionys!

Antrajame veiksmo, įkūnytos turtuolio Gauro ir jo žmonos vaidmenyse, išryškėjo kai kurios taip mūsų brangintos ano meto lietuviškos šeimos "dorybės": vyro, kaip šeimos galvos, nepalaužiamas "pasakiau – šventa" autoritetas ir žmonos besąlyginis nuolankumas vyrui, kuris savo rankose laikė jos teisių vadeles. Nors dabar mes ir kažin kaip stengtumės tokį elgesį pateisinti, "tylėk, boba, o tai dantis išmalsiu" buvo anų laikų dažna vedybinė tikrovė.

Trečio veiksmo skulptoriaus studija buvo gubės baltumo – nei dulkelės! Štai tau ir menininkas! Jis net savo studijos švara rūpinasi. Ilgas šio veiksmo dialogas tarp Dalios ("nuodėmingo angelo") ir moterų pirklio, bejausmio Gauro (Velnio?) buvo svarbus veikalo minties eigai. Kaip gaila, kad čia ištisi monologai buvo išsakyti atsisukus

vėjo, kai kur net žybtelėjo teatine ugnimi.

Nors šiam vaidybiniam samburiui dar ilgas kelias iki darniai stipraus mėgėjiško teatro, šiame pastatyme buvo ir gana įdomiai atliktų vaidmenų.

Viktoras Radvila (bažnyčios rektorius kun. Robertas) savo asketiška išvaizda, taupiu, bet raiškiu judesiu, aiškia kalba ir įsijautimu į vaidmenį, paliko geriausią įspūdį. Jo ugingas išsiveržimas iš kunigiško santūrumo penktajame veiksmo, pripažįstant moterims jų teises ir jas ginant, buvo įtikinantis.

Lilija Jasaitė ("ponia", "Džiaugsmo valandos" namų savininkė) kūno sudėjimu, balsine medžiaga ir kostiumu, buvo taip pat sėkminga savo rolėje, bet nepajėgė išspausti iki paskutinio lašo visų šiame vaidmenyje glūdinčių labai įdomių charakterio savybių.

Jolanta Šakalienė (turtuolio Gauro žmona) sukūrė juokingai įdomų naivios šnekutės žmonelės vaidmenį – tyli pelytė po diktatorišku vyro padu, juo pilnai pasitikinti kol, pagaliau, supratęs vyro šunybes, praregi. Tai vaidmuo gražiai ir papildančiai priešingas "Džiaugsmo valandos" namų savininkės rolei. Jo vaidybinės galimybės taip pat liko neišnaudotos, tačiau šių dviejų moterų scenos, pavieniai ar kartu, atgaivino ir kiek paaštrino gerokai atslūgusį žiūrovų dėmesį.

Kęstutis Kalikauskas (Gauras) savo išvaizda ir gražia scenine laikysena buvo gražiai įaugęs į savo vaidmenį, bet nuvylė tylia kalba ir dažnai nuryjamais žodžiais. Šis vaidmuo taip pat turtingas dar neišieškotais vaidybiniais lobiais.

Kiti šio pastatymo aktoriai pasirodė maždaug vienodai, buvo daugiau ar mažiau įtikinami, bet visi vaidino su užsidegimu ir įsijautimu. Tai sveikintina pradžia.

Kai kurios scenos nenoromis sukėlė juoką: nevykę bandymai šauti, nuostabiai greitas aptarnavimas "Džiaugsmo valandos" namuose, ir t.t. Pavyzdžiui, vos tik pirštais spriktelėjus, jau ir atneša padavėją gėralo – nei ketvirtadaliui sekundės nepraėjus. Tai jau erdvės amžiaus greitis.

Nors Lietuva buvo, yra ir bus lietuviybės išlaikymo užsienyje priežastis ir įkvėpimas, užsienio lietuvių talentai, kokiose srityse jie

bebūtų, turi būti remiami, drąsinami, puoselėjami ir išvedami ne tik lietuviškon bet ir tarptautinėn viešumon. Tai turtas kurio neturime eikvoti ir kuriuo turime didžiuotis. Nustokime dejavę dėl "sunkių išsivijios teatro sąlygų". Jos nėra kiek nesunkesnės už amerikiečių. Čia yra daugybė mėgėjiškų bendruomenės teatrų ("community theaters"), kurie taip pat vargsta, telkdami lėšas, ieškodami visakeriopos paramos, vaidindami netinkamose patalpose ir, dažnai, be užmokesčio, atiduodami teatrui savo laisvalaikį. Remkime mėgėjus jei norime susilaukti profesionalų atsimindami kad geras mėgėjas kartais yra daug mielesnis už blogą profesionalą.

Už ryžtą ir ištvermę "Vaidilutės" aktoriams priklauso padėka. Tačiau vien gerų norų nepakanka. Šio ansamblio žaliava yra gera, bet dar neapdirbta, nenu-dailinta iki blizgesio. Labai stinga vaidybinų priemonių rolėms pilnai įgyvendinti ir apvaldyti, besidorojant su sceniniu judesiu, balsu ir aplamai scenine drausme. Nors praverstų ir tvirtesnė režisūros ranka bei lakesnė vaizduotė, negalima paneigti kad režisierė Irena Leonavičiūtė–Bratkauskienė įdėjo labai daug sunkaus darbo užsispyrusiai minkydama tik ką iškastą teatrinį molį ir iš jo lipdydama lengvai atpažįstamas scenines asmenybes. Tai jau neeiliniai sugebėjimai.

Linkime, kad "Vaidilutė" rastų savo bręstančioms jėgoms labiau tinkamą veiklą (nebūtinai lietuvių dramaturgų), kuriame, jos sekančioj viešnagėj, ji suliepsnotų stipresne, karštesne liepsna. Taip, angelas buvo nuodėmingas, bet tos nuodėmės nebuvo mirtinos.

ATTATSYMAS

14-me š. m. Dirvos numeryje straipsnyje "V. Pūtvio gimtadienio minėjimas" neteisingai nurodytas šaulių skaičius Lietuvoje. Turi būti ne 800-900 bet 8000-9000 šaulių.

Už klaidą autorė atsiprašo.

Scena iš Vaidilutės teatro spektaklio "Nuodėmingasis angelas".

V. Bacevičiaus nuotr.

priemonė dabartiniam religiniam – doroviniam nuosmūkiui pabrėžti, ji buvo pasenusi. Dabar veikalas vertintinas tik kaip muziejinė teatrinė įdomybė.

Veikalo sceninis apipavidalinimas (Aleno Bražiūno) nei išradingas, nei įspūdingas, bet pakankamas gastroliuojančiam mėgėjiškam teatrui. Prisilaikant pasenusios, bet tvirtai įsišaknijusios "tradicijos", "Džiaugsmo valandos" namai mirko rėkiančiai raudonoje šviesoje: viskas buvo beatvangiai raudona, baldai apdengti raudonais uždangalais. Ši "tradicija" galėjo būti ir su-laužyta, kiek sušvelninant ši

dumas atrodė gerokai perdėtas: kiek pagarbinimų, kiek žegnonių, kiek puolinimų ant kelių, drebančias rankas tiesiant į dangų, kiek maldingų atodūsių! Dabarties akimis žiūrint tai buvo jau nebe melodrama, bet farsas, radęs žiūrovuose labai keistą atgarsį. Jie seną Lietuvos kaimo sveikinimą "Garbė Jėzui Kristui" sutiko droviu kikenimu ir atvirai grubiu juoku. "Užgrūdinti" televizijos ir gyvenamos aplinkos smurto ir kitokių modernaus gyvenimo neigiamybių, susidurę su tokiu atviru pamaldumu, jie sumišo, lyg nenorėdami patys sau prisipažinti, kad ir jie,

nugara į publiką.

Kartais vienas aktorius, nesceniškai stovėdamas, priversdavo kitą aktorių kalbėti nusišukus nuo žiūrovų. Kai tokie monologai, nukreipti į scenos gilumą, teatre pasitaiko, jiems privalomas ne tik tvirtas sceninio balso pastatymas, bet ir labai aiški tarsena. Nei vieno, nei kito čia nebuvo. Geriausiai pasisekusiu dialogu, kuriame išryškėjo tų negrįžtamų laikų bažnyčios centrinis vaidmuo lietuviškoje visuomenėje, laikytinas penktojo veiksmo kunigo Roberto ir skulptoriaus Arno pokalbis – ginčas. Jame scenos veiksmas žymiai pagy-

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PROF. V. LANDSBERGIO VIEŠNAGĖ PHILADELPHIJOJE

Lietuvos valstybiniam prisikėlimui sumaniai vadovavęs prof. Vytautas Landsbergis š.m. kovo 15 - 16 dienomis pirmą kartą lankėsi JAV-ių nepriklausomybės lopšyje – Philadelphijos mieste. Seimo opozicijos vadas ir Tėvynės sąjungos pirmininkas į Philadelphiją atvyko iš New Yorko, prieš jam vykstant lankyti Clevelando ir Detroito lietuvių. Iniciatyvai V. Landsbergi į Ameriką atsiųsti atėjus iš Detroito LB apylinkės valdybos, kelionės maršrutą sumaniai koordinuojant Jonui Urbonui, minėtų keturių miestų LB-nės vienetai V. Landsbergiui sudarė progą ne tik pateikti pranešimus lietuvių visuomenei, bet taip pat susitikti su amerikiečių visuomenės darbuotojais ir juos painformuoti apie Rusijos vykdomą ne draugišką ir žalingą politiką Baltijos valstybių atžvilgiu.

Vienos paros viešnagei atvykusį V. Landsbergi Philadelphijos aerouoste sutiko LB apylinkės pirm. Teresė Gečienė ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Alg. Gečys. Sekė ap-

Lietuvių namų valdybos pirm. Vyt. Matonis, Tarybos pirm. Romas Tautkus ir kiti pareigūnai. Svečių visuomenei jautriai pristatė LB valdybos pirm. T. Gečienė. Jauniausieji apylinkės valdybos nariai Verutė Vansant ir Tomas Danta prof. Landsbergiui įteikė D. Bindokienės knygą "Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje", viešnagei Philadelphijoje prisiminti. Latvių ir estų vardu sveikino ir dovaną įteikė prof. Erik Likums.

Savo kalboje V. Landsbergis išdėstė priežastis ir aplinkybes, paskatinusias to laiko Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, 1990 metų kovo 11 dieną pasisakyti už pilną Lietuvos valstybinę nepriklausomybę. Iškėlė ir paaiškino šio sprendimo teisinę svarbą. Tuo metu buvo ypač svarbu nesuklysti ir nesusipainioti sovietijos teisinėje pinklėse. Kovo 11-sios aktas išreiškė Lietuvos valstybės tęstinumą, pastebint, jog 1918 metų vasario 16-sios aktas niekad nenustojo teisinės galios. Kovo 12-ją į Maskvą pa-

Rusijoje, iki okupacinė kariuomenė pagaliau pasitraukė iš Lietuvos teritorijos.

Klausantiems V. Landsbergio kalbos pasidarė dar aiškiau, jog kovo 11-tos Nepriklausomybės atstatymo paskelbimas ir jos tolimesnis įtvirtinimas iš Sąjūdžio žmonių pareikalavo daug drąsos ir pasiaukojimo. Sekė klausimai iš publikos. Klausėjų apgailestauta, kad Lietuvos žmonės, taip sėkmingai sugebėję vienyti Baltijos kelyje, savo išsiskyrimu bei susiskaldymu grąšina atgautai nepriklausomybei. Baigdamas prof.

tina, kad laisvasis pasaulis stiprintų demokratines jėgas Rusijoje, teiktų paramą iš Sov. Sąjungos jungo išsivadavusioms valstybėms, jas įjungtų į Šiaurės Atlanto Pakta. Rytų Europos valstybių ateitis didžia dalimi priklausys nuo efektyvios JAV-ių politikos. V. Landsbergio kalbą paminėjo Philadelphijos 6-tas kanalas popiečio žinių metu. Kalbą sekė Associated Press žinių agentūros korespondentas ir atsiųstas fotografas.

"The Philadelphia Inquirer" dienraščio patalpose prof. V. Landsbergi pokal-

Priešpiečių metu įvyko susitikimas su Pennsylvanijos universiteto pašonėje veikiančio Foreign Policy Research Instituto vadovybe. Devyni šiam "think tank" dirbą mokslininkai daugiau kaip dvi valandas praleido klausinėdami V. Landsbergi apie padėtį Baltijos valstybėse ir bendrai Rytų Europoje. Institutas leidžia kelis mokslinius žurnalus užsienio politikos klausimais, pagal JAV valdžios užsakymus jo mokslininkai atlieka studijas politikos klausimais. Pokalbiui vadovavo instituto presiden-

Prof. Vytautas Landsbergis konferencijoje su Foreign Policy Research Instituto štabo nariais bei užsienio politikos specialistais kovo mėnesį lankantis Philadelphijoje. A. Krušinsko nuotr.

Landsbergis paskambino ištrauką iš M.K. Čiurlionio simfonijos "Jūra".

Kovo 16 dieną Philadelphijos Worlds Affairs Council vadovybė ištaigiose Union League patalpose suruošė susitikimą su V. Landsbergiu – pusryčius. Dalyvavo virš 50 asmenų. Svečių šiltai pristatė vienas iš WAC aukštųjų pareigūnų Kevin McNemara. Dvidešimties minučių kalboje V. Landsbergis atkreipė klausytojų dėmesį, kad Rusijoje stiprėja antidemokratinės jėgos ir grėsmė taikai iš Rusijos dar nėra praėjusi. Atsiranda vis daugiau jėgų, norinčių tęsti anksčiau vestą imperialistinę politiką. Bū-

biui pakvietė redakcinės kolegijos narė ir užsienio klausimais laikraščio pagrindinė kolumnistė Trudy Rubin. Įvairius politinius klausimus liečiąs pokalbis truko arti dvejetainio valandų. Pokalbis lietuvių klausimus, Rusijos vidinį stovį, žymiuosius Rusijos vadus, su kuriais V. Landsbergiui tenka ar yra tekę bendradarbiauti. Rubin prieš keletą savaičių panašius pokalbius buvo turėjusi su V. Havelu ir E. Ševernadze, tad džiaugėsi turėjusi progą kalbėtis su Landsbergiu. Lietuvos nepriklausomybei ji yra palanki ir dažnai savo nuolatinėje skiltyje Baltijos problemą paliečia.

tas dr. Sicherman. Mokslininkai su pagarba vertino V. Landsbergio vaidmenį griauinant sovietinį monolitą. Iš lietuvių pokalbyje dalyvavo Pennsylvanijos universitete daktaro disertaciją rašęs Vėjas Liulevičius, LB atstovė Teresė ir Algimantas Gečiai.

V. Landsbergio apsilankymas Philadelphijoje buvo naudingas. Kvietėjai jo atvykimą panaudojo stiprinti mūsų visuomenės nuotakoms nepriklausomam gyvenimui beprisikeliančios nepriklausomos Lietuvos. Kitataučius norėta informuoti apie Rusijoje pastebimas stiprėjančias tendencijas užgniaužti Baltijos valstybių nepriklausomybę. V. Landsbergio viešnagė abu tikslus atsiekė. Savo kalbose jis buvo tolerantiškas dabartinei Lietuvos vyriausybei, tačiau nepagailėjo kietesnio žodžio, kur LDDP asmeniškumus interesus stato aukščiau už Lietuvos valstybės. Jelciną Landsbergis vertino kaip žmogų, savo laiku daug padėjusį, kad Baltijos valstybės taptų nepriklausomomis. Pasisakė už paramos teikimą demokratiniams jėgoms Rusijoje, tačiau ir už nemažesnę pagalbą iš sovietinio jungo išsilaisvinusioms Rytų Europos valstybėms.

LB Inf. (Sag)

Lankantis Philadelphijoje, po pranešimo visuomenei, prof. Landsbergis skambina ištrauką iš Čiurlionio "Jūra".

A. Krušinsko nuotr.

Prof. Vytautas Landsbergis prie George Washington statulos prie Amerikos Nepriklausomybės rūmų jo viešnagės Philadelphijoje kovo mėnesį metu. A. Krušinsko nuotr.

silankymas Amerikos nepriklausomybės pastate – Independence Hall – kur buvo pasirašyta JAV Nepriklausomybės aktas ir priimta JAV Konstitucija. Buvo nuvykta ir nusifotografuota prie atskirame pastate esančio Laisvės varpo.

Po to buvo pietūs, dalyvaujant daliai Philadelphijos LB apylinkės valdybos ir JAV LB Krašto valdybos narių. Lietuvių namų salėje įvyko susitikimas su lietuvių visuomene. Atvykusį svečių prie įėjimo pasitiko

siųstame laiške Gorbačiovas jau buvo informuojamas apie įvykusį nepriklausomybės atstatymą. Į jį buvo kreipiamasi kaip į kitos valstybės galvą, reiškiant norą sunormalinti tarpvalstybinius santykius ir kviečiant pradėti derybas dėl sovietinės kariuomenės visiško išvedimo ir Molotovo – Ribentropo pakto pasekmių panaikinimo. Turėjo praeiti dar pusantrų metų, reikalausius sunkių derybų, blokados, moratoriumo bei nepasisekusių pučų Lietuvoje ir

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

abiejose sienos pusėse: buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje ir Kinijos kalnuose. Čia uigurai jau senokai nerimauja, matydami, jog kitoje sienos pusėje jų broliai turi daugiau laisvės, turi savo mokyklas, spaudą. Kazachstane veikia uigurų organizacija, kalbanti apie nepriklausomo Uigurstano įsteigimą. Kinijai labai nepatinka tokios kalbos apie Kinijos Uigurų išvadavimą. Uzbekas Karimovas pritarė Kinijos premjerui Li, sakdamas, jog visoms regiono respublikoms labai svarbus Kinijos vaidmuo šioje Azijos dalyje, nes Kinija ramina separatistinius jausmus,

kinai palaiko taiką ir stabilumą. Premjeras Li padėkojo savo komunistiniam kolegai už pritarimą.

Buvusių sovietų kolonijų pasienį saugo Rusijos kariuomenė, kurios karininkai daugumoje rusai. Svarbias administracines vietas valdžioje užima rusai, kurie dažnai net nemoka vietinės kalbos. Kai kurie stengiasi ją išmokyti ir planuoja įsijungti į nepriklausomų valstybių gyvenimą, nes jų šeimos gyvena Centrinėje Azijoje jau daug metų, dar nuo carų laikų, kiti bando išvažiuoti į Rusiją, kur ir taip stinga butų ir darbų.

Vietinėms vyriausybėms pasirinkimas nedidelis. Ka-

zachstanas ir Turkmenistanas gali parduoti savo naftą Vakarų Europai, tačiau ta nafta teka Rusijai priklausantiomis vamzdžių linijomis. Kazachstano prezidentas Nazarbajev jau kalbėjo apie planus statyti naują vamzdyną, kuris eitų į Vakarų per Turkiją, nes Maskva jau nutarė imti iš kazachų pinigus už jų naftos siuntimą Rusijos vamzdynais.

Rusija labai atsargiai bando derėtis su tomis Azijos šalimis, kad jų neužgautų. Net ir už erdvės tyrimų centro Baikonure "nuomą" susitarė mokėti 115 mil. dol. kasmet per ateinančius 20 metų, nors tas centras statytas ir įsteigtas Rusijos.

žindino popietės svečius su nesenais iš Kauno atvykusiu poetu Robertu Keturakiu, dešimties poezijos knygų autorium. Jinai, kalbėdama apie svečių, atkreipė dėmesį į jo poezijos ypatingus bruožus.

Poetas savo rašytus eilėraščius deklamavo iš atminties, įdomiai juos paaiškindamas. Tai buvo reta proga išgirsti naujas mintis ir išsireikškimus nekasdieninėje formoje. Klausytojams jis paliko didelį įspūdį.

Įžymus poetas pas mus atvyko ilgesniam laikui, sutvarkyti a.a. Stasio Santvaro kūrybinį palikimą.

Parengimas, suruoštas Lietuvių Piliiečių klubo salėje, praėjo jaukiai malonioje nuotaikoje ir baigėsi kukliomis vaišėmis. Žmonių buvo virš 60. Sekmadienio popietei labai tiko. (k.n.)

JAV BALTIJOS FONDO VEIKLA

Š. m. balandžio 14 d. JAV Baltijos fondo atstovėbė Lietuvoje surengė priėmimą JAV Baltijos fondo veiklos vystymo direkto-rius p. Jeff Nelson lankymosi proga. Priėmimo dalyvavo JAV Ambasadoriaus patarėjas p. Algirdas Rimas, JAV Ambasados Amerikos Centro vadovas p. Viktoras Sidabras, JAV Tarptautinio Vystymo Agentūros darbuotojai, bendrų Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos įmonių atstovai, Vilniaus Universiteto bei Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto dėstytojai – p. Barbara Bilsky, p. Vladas Miklius, p. Stashu Kybartas, o taip pat laikinai besisvečiuojantys Lietuvoje Amerikos piliiečiai.

P. Jeff Nelson supažindino svečius su JAV Baltijos fondo veikla, jau vykdomomis bei rengiamomis programomis.

Baltijos fondas, ne pelno siekianti organizacija, padedanti Baltijos šalims įgyvendinti demokratijos principus, rengianti seminarus, konferencijas, įvairių sričių specialistų stažuotes Jungtinėse Amerikos Valstijose, galėtų apjungti visus suinteresuotus Lietuvos ateitimi Amerikos piliiečius. Kitas susitikimas su JAV Baltijos fondo būstinės Washingtono atstovais numatomas š.m. gegužės mėnesį. Maloniai kviečiame atsiliepti visus besidominčius Baltijos fondo veikla. Jūsų skambučius lauksime JAV Baltijos fondo atstovybėje telefonu (370-2) 620-942 arba tel/fax: (370-2) 623-012.

"The U.S. – Baltic Foundation" Atstovybė Lietuvoje

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

KULTŪRINĖ POPIETĖ BOSTONE

Jau šešiolikti metai, kai Bostono Lietuvių Tautodailės Instituto valdyba Verbų sekmadieniais ruošia kultūrines popietes. Popiečių metu būna meno, tautodailės ar rankdarbių parodos su pirtaikyta tam programa. Savo šešiolikos metų veikloje Institutas yra suruošęs viso 56 įvairias meno, ir rankdarbių parodas ne tik Bostone, bet su parodomis aplankęs ir daugelį lietuvių kolonijų, kaip New Yorką, Philadelphia, Clevelandą, Chicago ir kitas vietas.

Šiais metais buvo išstatyti Inos Nenortienės skiautiniai (quiltai) ir, kaip pridera Verbų sekmadieniui, net kelių margintojų vašku marginti margučiai.

Saulė Šatienė, Tautodailės Instituto valdybos pirmi-

ninkė, pradėdama popietę ir pasveikindama susirinkusius svečius, pranešė ir popietei numatytą programą.

Apie skiautinius (quiltus) kalbėjo Ina Nenortienė, nupasakodama jų pradžią, paskirtį ir darymo būdą. Ši, smarkiai besiplečianti, rankdarbių šaka Amerikoje, jau randama muziejuose ir, sprendžiant pagal medžiagą, manoma, kad prasidėjusi prieš porą šimtų metų. Skiautai buvo seniai žinomi ir Lietuvoje, bet užmiršti. Dabar vėl pradeda atgyti.

Parodoje buvo išstatyta penkiolika skiautų darbų, daugiausia pačios Inos darbo. Skiautų darbai sukėlė nemažą susidomėjimą moterų tarpe. Tokia paroda lietuvių tarpe buvo bene pirmoji.

Zita Krukonienė supa-

SPECIALI KAINA Į VILNIŲ

Nuo
GEGUŽĖS 01-15 d. CHICAGA, DETROITAS IR CLEVELANDAS į abi puses

\$800.00 plus mokesčiai

NEW YORK į abi puses **\$625.00** plus mokesčiai

Bilietai galioja iki 6 mėn. išskrendant nuo gegužės 1 – 15 d.

Dėl informacijos kreiptis į: **BALTIC TOURS**

77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164
Tel: 617-965-8080
Fax: 617-332-7781

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS LIETUVOS ATSTATYMO IR IŠEIVIJOS LIETUVIŲ REIKALAMS 1994 m. Vasario 16-osios proga aukojo

\$200. – A.A. Mulioliai, V. Valys
\$150. – J.R. Ardžiai
\$100. – Dr. A.R. Čepuliai, V.B. Čyvai, Dr. E.M. Lenkauskai, J.M. Mikonai, A.B. Pautieniai, Dr. J.B. Skrinkai, Č.I. Šatkai, Dr. J.A. Sontai, V.T. Urbaičiai, V.R. Vilkutaičiai
\$80. – Drs. D.R. Degėšiai
\$75. – Kun. G. Kijauskas, S.J., P.O. Žilinskai
\$60. – J.F. Jasinevičiai, Dr. J.I. Stankaičiai
\$53. – G. Natkevičienė
\$50. – V.L. Apaniai, M.L. Baliai, R.Balytė, P.N. Bieliniai, E. Bridžiuvienė ir Romas, V. Brizgys, J. Budrienė, B.A. Karkliai, F.J. Klimaičiai, P.J. Kloriai, Dr. V.A. Mauručiai, K.D. Paškonai, Dr. G.J. Pauliukonienė, K.O. Raliai, P.A. Razgaičiai, V.O. Rociūnai, I. Sušinskienė, Dr. E.R. Šilgaliai, K. Vaičieliūnienė
\$45. – D. Mikoliūnienė
\$40. – A. Giedraitienė, H.S. Idzeliai, V.J. Janušiai, I. Jonaitienė, Dr. R.D. Liaubai, H.M. Macijauskai, Z.S. Obeleniai, A. Petrauskis, S. Radzevičiūtė, V. Sniečkus
\$35. – A. Stempuzienė, V.O. Šilėnai, R.A. Zorskai
\$30. – P.P. Balčiūnai, Prelat. A. Goldikovskis, S.J. Ignatavičiai, V.O. Jokūbaičiai, Dr. E.B. Juodėnai, S. Laniaukienė, A. Mackuvienė, B.O. Maželiai, R.R. Minkūnai, V.A. Miškiniai, V.A. Palūnai, D.V. Rubinski, J.O. Žilioniai
\$25. – A. Ambrazienė, R.D. Apanavičiai, M.G. Aukštuoliai, P. Baldauskas, S.J. Butrimai, J.R. Čiuberčiai, V.T. Degučiai, P.E. Jogos, D.M. Kižiai, Dr. M.E. Laniauskai, A.E. Lūžos, L.L. Nagevičiai, D.R. Nasvyčiai, S. Pabrinkis, V.G. Plečkaičiai, V.Z. Pliodžinskai, I. Stankus, H.S. Stasai, B.E. Steponiai, K. Stungienė, A. Styra, E.G. Varneliai, J.B. Vasariai
\$22. – M. Dulebienė
\$20. – S. E. Alšėnai, Dr. A. E. Aželiai, V. Bačiulis, K. Balas, J. Balbatas, P.O. Banioniai, DLK Birutės D-ja, G.V. Bučmiai, Z. Dautartas, Z. Dučmanas, Dr. V.V. Gruzdziai, J. Gudėnas, J. Jankus, E. Janulienė, I. Juodišienė, K.G. Kampė, J.B. Kasperavičiai, V.L. Kaunai, J.A. Kazėnai, J.S. Kazlauskai, G. Lazdinis, S.K. Lazdiniai, K. Mažonas, D. Nasvytytė, V.N. Palubinskai, A. Puškoriūtė, J. Račylienė, J. Rastenis, O. Skardienė, J.R. Skavičiai, D.D. Staniškiai, E. Steponavičienė, K.S. Šukiai, J. Taorienė, R.H. Tatarūnai, L. Unguraitienė, Kun. K. Žemaitis, J. Žemgulis ir A. York, V.V. Žiedonai
\$16. – G.N. Juškėnai
\$15. – B. Garlauskas, A. Kavaliūnas, S. Keženienė, M. Matulionienė, O. Naumanienė, V.D. Ramoniai, Ant. E. Rukšėnai, L.A. Sagiai
\$10. – A. Andrušaitis, L. Augulienė, V.E. Balandos, A. Balasevičius, J.J. Biliūnai, R. Brazaitienė, K. Bruožis, J. Citulis, K. Civinskas, E. Čigienė, J. Dunduras, T.S. Juodvalkis, F. Juras, J. Kalvaitis, A.G. Karsokai, V.O. Kavaliūnai, V. Maciejauskienė, G. Masilionienė, V. Matulionis, K. Narbutaitis, P. Neimanas, K. Palubinskas, A.D. Penkauskai, V.A. Petukauskai, E. Prancus, M. Puškorienė, J.E. Saikai, M. Slabokienė, A. Smelstoriene, L. Tabbert, B.V. Taraškai, M. Titienė
\$5. – I. Laurinaitienė, A.M. Liutkai, J. Miglinas, S. Sankalaitė, P. Šukis, I. Verbyla
\$9. – gauti be pavardžių
Suaukotos sekančios sumos:
JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENEI.....\$3,757.50
AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI.....1,857.50
Kitiems.....100.00
Viso aukų gauta\$5,715.00
Dėkojame visiems aukotojams.

ALT Skyriaus ir LB Apylinkės Valdybos

OPEROJE APSILANKIUS

Vladas Vijeikis

Trys autobusai iš Marquette parko vežė operos mėgėjus. Viena iš jų ir aš. Labai patogiu. Nei tau raudonų šviesų saugotis, nei klausytis žmonos nurodymų, kaip reikia važiuoti, kur pasukti, per greit ar per lėtai. Be to susitinki su senai matytais pažįstamais ir gali pasikalbėti įvairiomis labai svarbiomis temomis. Apie ligas, apie operacijas, apie orą, apie mokesčius, apie valdžią Lietuvoje ir dar vieną kitą svarbų reikalą, kurių laikraščiuose nerasi. Atsiprašau, nukrypau nuo temos. Važiuoju į operą. Bus scenoje "Pilėnai, apie kuriuos labai daug girdėta. Dalis choro iš Lietuvos, o solistai beveik visi. Kur Baras? Kur Vaznelis? Kur Brazis? Kur Stankaitytė? Kur Linkevičiūtė?

Na, autobusas privežė prie pat Morton salės. Koks patogumas. Nereikia ieškoti vietos, kur automobilį įtupdyti. Eini sau tiesiai su senai matytais pažįstamais susitikti. O jų tiek daug. Vieni tave atpažįsta, kitus tu, o kitų jau ir nebežinai. Per daug senai matyti.

Kodėl lietuviai taip mėgsta operą? Koks psichologas sugebės atsakyti? Tu juos pašauk į gudriausio profesoriaus paskaitą, į puikiausių aktorių vaidinimą, į skaniausių patiekalų vakarienę – atvyks saujelė. Bet į operą sukelia iš visų pakampių.

Mano geri prieteliai labai mandagiai man sako, kad apie muziką išmanau mažai. Drąsesnieji tiesiai pareiškia, kad ant mano ausies dramblys bus užlipęs. Ir kad aš "Šėriau žirgelį" dainuoju "Linėlius raunu ne viena" melodija. Bet niekas manęs nesulaiko sėdėti balkone ir stebėti operą. Ir netik stebėti, bet ir klausyti.

Tad dabar mano išpū-

džiai ir kritika. Įvadas. Kada mano duktė dalyvavo gimnazijos pastatytoje operetėje, man atrodė, jog tai pats puikiausias pasisekimas. Tas buvo senai. Reiškia, kad turėjau asmeninius motyvus. Dabar nebeturiu, tad bešališkai galiu pasakyti, kad choras, kaip visados buvo puikus. Tiesiog nuostabus. Niekados negalima statyti aukštų reikalavimų mėgėjams. Bet choras pralenkė mėgėjus. Iš profesionalų noriu reikalauti, kad jie būtų aukštumoje. "Pilėnuose" dekoracijos buvo pagamintos labai brangiai kainavusios profesionalės. Bet buvo labai prastos. Lyg jas būtų dar nesusitupėjęs mokinys pagaminęs.

Pačioje pradžioje buvo iššauktas Aleksandras Kučiūnas, kuris padėjo pagrindus Chicagos Lietuvių operai. Paprašytas pasakyti, tarė: "Tegyvuoją laisva Lietuva". Trumpai ir drūtai. Kad mūsų kiti iškilūs žmonės taip mokėtų. Ir visi pajuto jam didelę pagarbą.

Ir taip paskutinei uždangai nusileidus, po nusilenkimų ir plovimų ceremonijalo, visi dalyviai skirstėsi namo. Operos fanatikai, operos mėgėjai, šiaip sau rėmėjai, netyčia pakliuvę, bet visi buvo vienos nuomonės. Tie, kurie dirba operoje, ar tai dainuodami, ar tai administracinę našą vilkdami, verti mūsų didžiulės pagarbos. Už to viso gražaus, iškilnaus spektaklio slepiasi daug valandų sunkaus darbo, tiesiog pasiaukojimo. Kiek nusivylimo, kiek skausmo. Ir už ką? Už plovimą delnais? Žinoma, bet dar didesnis atpildas jaučiant, kad padaryta gražus darbas. Sušaukta į būrį visus lietuvius, nežiūrint jų politinių įsitikinimų. Gražu! Puiku! Nuostabu!

NAUJAS "KARIO" ŽURNALO REDAKTORIUS

1991 m. Lietuvoje atgavintas "Kario" žurnalas, kuris dabar kuomet užsidarė JAV ėjęs to paties vardo leidinys, yra plačiai skaitomas ir išeivijoje, susilaukė naujo redaktoriaus. Juo tapo vyresnės kartos žurnalistas Vincentas K. Starinskas, kuris pakeitė ligšiolinį redaktorių Bronių Čekanauską, perėjusį dirbti į "Lietuvos Sporto" laikraštį. V. Starinskas ilgoką laiką yra dirbęs Lietuvos televizijoje, o vėliau – savaitraščio "kalba Vilnius" vyr. redaktoriaus pavaduotoju. Prieš pereinant į "Kari", jis buvo Lietuvos lauko kariuomenės brigados "Geležinis vilkas"

informacijos tarnybos viršininku.

Chicagą jau pasiekė pirmasis naujojo redaktoriaus suredaguotas numeris, paženklinas 1994 m. sausio mėn. data. Šis numeris turi 32 puslapius kuriuose patalpinta nemažai spalvotų nuotraukų. Šiame numeryje daug rašinių, kurie įdomūs ne vien tik kariams ar buvusiems kariams, tačiau yra bendro pobūdžio. Žurnalas turi atstovus įvairiose valstybėse. Chicagoje jį galima užsisakyti pas Ed. Šulaitį, 1330 S. 51 Ave., Cicero IL. 60650. Metinė prenumertatos kaina oro paštu – 30 dol. E.Š.

SOLŽENICINAS GRĮŽTA RUSIJON

Nobelio premiją laimėjęs rašytojas Aleksandras Solženicinas nutarė grįžti Rusijon. 1974 m. jis buvo sovietų ištremtas. 1976 m. apsigyveno Cavendish miestelyje, Vermonto valst. Jis metiniame miestelio (1,300 gyventojų) susirinkime, jausmingai padėkojo kaimynams už egzilio metus: "Jūs atleidote mano neįprastą gyvenimo būdą ir net stengėtės saugoti mano privatumą. Aš esu jums nepaprastai dėkingas už visus tuos metus".

Solženicinas ir jo žmona Natalija gegužės mėnesį sugrįš Rusijon, bet jų sūnus lieka gyventi Cavendish miestelyje.

Tai buvo trečias kartas, kada jis viešai pasirodė miestelio visuomenei.

FORDO IŠRADIMAI

Anot Clevelando Plain Dealer dienraščio, Brook Park, Ohio, Fordo fabriko 2-je įmonėje yra gaminami nauji 6 cilindrių (V-6) aliumininiai motorai. Esą Fordo automobiliais su tokiais motorais bus galima pravažiuoti 100,000 mylių be motoro derinimo ("tune-up"). Tam pasitarnaus naujos platininės žvakės ("spark plugs").

Pastaruoju laiku žmonės dažniau nuomoja negu perka automobilius. Naujai išrasti motorai galės ilgiau tarnauti ne tik pirmiems nuomotojams, bet ir antriems ir net tretiesiems. Nauji motorai bus ne tik

atsparesni, bet ir lengvesni – svers tik 56 svarus. Fordo Brook Parko fabrikas žada pagaminti iki 400,000 šių motorų į metus. Ši gamyba užtikrins pastovų darbą 5,000 darbininkų.

RADO PABĖGĖLIUS TALPINTUVE

Iš estų Tallinno uosto į švedų Stockholmą išplaukusio kelto igulos jūrininkai talpintuve atrado 64 beždustančius kurdų pabėgėlius. Pabėgėliai, įskaitant 26 vaikus, buvo atrasti vieno jūrininko, kuris išgirdo juos baladojant į metalinio talpintuvo sienas. Tas atsitiko po 3 val. kelionės Baltijos jūroje.

Pabėgėliai buvo pušgyviai, nes jie buvo uždaryti tame talpintuve virš 9 valandų ir pradėjo stigti deguonies. Iš Irako pabėgę kurdai, anot švedų policijos, kiekvienas mokėjo po \$2,500, kad juos kontrabandos keliu nuvežtų Švedijon.

EISMO ŠNIOKŠTIMAS GAMINS ELEKTRĄ

Detroitiškis Thomas Wither užpatentavo vėjinį variklį, kurio sparnai suksis nuo greitkelyje pravažiuojančių automobilių sukeltų vėjo verpetų. Anot Wither du didžiausi taršos šaltiniai JAV-se yra automobiliai ir pramonė. Jis nutarė vieną iš jų panaudoti švariai energijai gaminti. Išradėjas dar neišbandė praktiškai savo vėjo variklio. Tačiau, anot Wayne valst. universiteto

tyrimų – turima pakankamai to vėjo. Pernai bandymų metu Southfieldo greitkelyje rasta, kad vėjo stiprumo vidurkis dienos metu siekia nuo 10 iki 12 mph (mylių į valandą). Pralenkiantieji automobiliai sukelia iki 15 mph vėjo verpetus, o sunkvežimius lydi 25 mph gūsiiai. Paprastieji vėjo varikliai pradeda gaminti elektrą pučiant 9 mph vėjui.

Southfielde – Detroito, MI, priemiestyje yra Dievo Apvaizdos parapija, o apylinkėje gyvena lietuviai.

UŽMOKĖJO UŽ KARVĘ

Associated Press žinios Vokietijos valdžia sutiko atlyginti už 1942 metais Gudijoje vokiečių kariuomenės konfiskuotą karvę.

Anna Voropajeva, kurios karvę konfiskavo vokiečių kariai, parodė jos išsaugotą pakvitavimą Vokietijos šalpos organizacijos atstovui. Senukės nustebimui, šalpos atstovas, kuris dalino Gommelio miesto apylinkėje gėrybes, įteikė jai šalpos paketą.

Prisimename visi, kad vokiečių kariai anais laikais žygiuodami į rytus konfiskavo Lietuvoje kiaules iš ūkininkų ir išduodavo jiems raštelius. Ne visados tie kvitai buvo tikri, kartais tik vokiškai įrašytos pašalpos. Tačiau, jei kas išsaugojo tikrą "Bezugschein", tikriausiai irgi gautų iš dabartinės Vokietijos pareigūnų koki nors atlyginimą.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

2129 KNAPP STREET, BROOKLYN NY 11229

FAX 718-769-3302 Telex 216 282

VASAROS KAINOS Į LIETUVĄ

Birželio 15 – rugsėjo 15

Iš New Yorko ar Chicagos į Vilnių ir atgal
Iš Vilniaus į Chicagą ar New Yorką ir atgal

\$ 730.00 plus mokesčiai

Kai kurioms dienoms bilietai jau išparduoti. Kainos žemesnės prieš birž. 15 ir po rugs. 15.

Grupinės kelionės į **DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĘ:**
Birželio 29 – liepos 13 iš Newark N.J.
Birželio 30 – liepos 13 iš JFK (New York)

Kaina \$1,893.00

Į kainą įeina: lėktuvo bilietai, viešbučiai (Vilniuje, Kaune, Palangoje); visi pervežimai; maitinimas 3 kartus kasdien; bilietai į Dainų ir šokių šventę; pilna ekskursijų (sightseeing) programa; visi įėjimo mokesčiai; gidai lietuvių ir anglų kalba; bagažų nešiojimas; patarnavimo ir kiti mokesčiai.

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.
Brooklyn NY 11229
Tel. 718-769-3300
1-800-77-VYTIS

DEMOKRATIJA?...

Ir liūdna, ir pikta, kad nuolatos reikia jaudintis dėl mūsų valstybinės kalbos negerbimo ir, sakyčiau, niekinimo. Šiam tikslui pasitelkiamos visos įmanomos priemonės.

Štai – balandžio 9 d. VRM sporto ir kultūros rūmuose vyko buvusių vaikų namų auklėtinių bendrijos "Brolija" Vilniaus krašto ataskaitinė konferencija. Krašto tarybos atsakingasis sekretorius p. M. Bobrovas, išėjęs prie tribūnos, savo kalbą pradėjo taip:

– Aš žinau, kad lietuvių kalba yra valstybinė, kad ją gina įstatymas. Aš gerai kalbu lietuviškai (ir tai grynai teisybė – L.J.). Kadangi aš čia gimiau, čia mano tėvynė, o aš esu rusas, todėl pranešimą skaitysiu rusiškai.

Nepaprastai įdomus ir "svarus" argumentas, tiesa? Natūralu, kad salėje kilo

šurmulys, kai kas bandė protestuoti, bet... Pirmininkaujantis p. Antanėlis tuojau padarė tvarką. Jis įtaigiai tarė:

– Pas mus dabar yra demokratija, todėl kiekvienas gali kalbėti ta kalba, kuria nori.

Tad pranešimas buvo skaitomas rusiškai.

Pastaruotu metu Lietuvoje susiduriame su vis keistesnėmis demokratijos supratimo formomis. Ir kuo toliau, tuo dažniau. Kas tai? Anarchija, paprastas nekultūringumas, nepagarba valstybei, kurios pilietis esi? O gal ir kieno nors valios pildymas? Demokratija galima pridengti daug ką – Vilniaus krašto autonomiją, jedinstvininkus, socialistų partijos išėjimą iš pagrindžio. Gal, sakysit, Žirinovskis kratosi demokratijos?

LA

44-SIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

44-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks 1994 m. gegužės 27-30 d.d., Detroito, Mich. Visuotinio ŠALFASS-gos Suvažiavimo nutarimu ir ŠALFASS-gos Centro Valdybos pavedimu žaidynes vykdė Detroito LSK Kovas.

Žaidynių programa – 1994 m. ŠALFASS-gos krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, kėglio, lauko teniso ir stalo teniso pirmenybės.

Krepšinio pirmenybės numatoma praveisti šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, jaunių A (1975 m. gimimo ir jaunesnių) ir moterų.

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos Krepšinio Komiteto. Likusios komandos žaidžia B

klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios komandos.

Tinklinio pirmenybės bus vykdomos tik vyrų klasėje (amžius neribotas).

Kėgliavimo (Bowling) pirmenybės numatomos mišrios komandinės ir vyrų bei moterų individualinės. Amžius neribotas.

Lauko teniso numatomos individualinės pirmenybės įvairaus amžiaus klasėse.

Stalo teniso pirmenybių programa bus nustatyta po preliminarinės registracijos.

Apytikris tvarkaraštis: Penktadienį, gegužės 27 d. numatomos tik vyrų A ir B krepšinio varžybos. Visų kitų šakų pirmenybės planuojamos praveisti šeštadienį ir sekmadienį

gegužės 28-29 d.d. Pirmadienį, gegužės 30 d. nenumatoma vykdyti jokių varžybų, nebent atsirastų ypatingas reikšmas.

Dalyvavimas yra atviras visiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienetams ir individams, atlikusiems 1994 m. ŠALFASS-gos metinę narių registraciją. Principiniai, dalyvių skaičius visose sporto šakose yra neapribotas.

Išsamesnės informacijos pranešamos visiems ŠALFASS-gos klubams. ŠALFASS-gai nepriklausą vienetai bei individai dėl papildomų informacijų prašomi kreiptis į Algį Rugienį, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511. tel. (313)-642-7049.

TRANSPAK

MAISTO SIUNTINIAI

Talpinduvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO

Pinigai pervedami doleriais

Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$98.

RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicago tel. 312 436-7772
Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.

"CENTRO KUBAS"

Tikrų lietuvių nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus siūlo:

- 1) įsigyti butus (apartamentus);
- 2) pastatyti namą ar butą Vilniuje;
- 3) nupirkti Nacionalinėje Vertybinių popierių biržoje Lietuvos komercinių bankų akcijas, teikiančias iki 70% metinių dividendų.

Sutvarkysime visus juridinius pirkimo-pardavimo dokumentus.

Asmeniškai atsakysime į visus klausimus, atsiųsime grafinę ar foto medžiagą.

"Centro kubas" Pylimo gatvė Nr. 12 2001 Vilnius
Lithuania tel. (370-2) 22-70-90, 22-78-41, fax 61-46-24

NEW YORK Į RYGA

\$
279
nuo

Kelionė į vieną pusę, perkant bilietą į abi puses

Taupios Kelionės į Pabaltijį

TAUPYKITE LAIKĄ... tiesioginė kelionė iš New Yorko Kennedy aerodromo iki Rygos (Latvija). American Trans Air yra greičiausias kelias į Pabaltijį!

TAUPYKITE PINIGUS... palyginkit ir sutaupysit keliaudami su American Trans Air. Jums geriausias aptarnavimas ir prieinamiausia kaina!

KAINA Į VIENĄ PUSĘ IŠ ŠIŲ MIESTŲ:
(Persėdimas VIA New Yorko J.F.K.)

Atlanta nuo	\$411	Detroit nuo	\$344	Philadelphia nuo	\$324
Boston nuo	\$279	Los Angeles nuo	\$397	Pittsburg nuo	\$329
Cleveland nuo	\$370	Miami nuo	\$419	Seattle nuo	\$399
Chicago nuo	\$434	Minneapolis nuo	\$329	San Francisco nuo	\$397

Ar Jūs skrendat biznio reikalais, ar pasimatyti su giminėmis. Jūs norit ten nukeliauti kuo greičiau. Nereikia persėsti į kitą lėktuvą, nereikia be reikalo išleisti dar daugiau pinigų. ATA's tiesioginis skrydis iš New Yorko į Pabaltijį yra patogus, ekonomiškas, ir labai paprastas. Juk Jūs visada to ir norėjote.

Dėl pigiausios kelionės į Pabaltijį skambinkit Jūsų kelionių agentui arba ATA:

800-382-5892

ATA
American Trans Air

Sios kainos yra nesezoninės keliaavimo kainos. Kai prasidės keliaavimo sezonas "Off peak" ir bus ymaus brangėvės. Bilietus reikia užsisakyti bent 21 dieną prieš skrydį. Valdiški mokesčiai \$32.95 bus pridėti prie kelionės bilietų kai už juos mokėsite. Sios ATA's skrydžio New York Ryga atlygis galioja nuo 5/7/94 iki 10/31/94.

CLEVELANDE ir apylinkėse

PENSININKŲ DĖMESIUI!

Pavasarinis pensininkų klubo suėjimas įvyksta gegužės mėnesio 5 d. 2:00 val. p.p. Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Programa bus įdomi, įvairi ir prasminga, – Motinos Dienos trumpas paminėjimas laukia visų klubo narių.

Girdėsime Mykoloaičio Putino kunigaikštį Žvainį ir motinos vaidmens objektyvų įvertinimą.

Skanūs pietūs ir pyragaičiai yra mėgiami visų.

PAŽEMINO PAŠTO VIRŠININKA

Clevelando pašto viršininkas (Postmaster) Joseph H. Raia tapo iškeltas iš įstaigos su sumažinta alga. Vasario mėn. jis buvo administraciniai suspenduotas ir pradėti tyrinėti jo etiniai pareigų pažeidimai. Deja, dėl

slaptumo potvarkių, neskelbiama kuo J.H. Raia apkalintas. Jis perkeltas su pažeminiu į Merrifield, VA., kur jam mokės \$68,000 metams. Clevelande jo alga buvo 78,000. Kas jį pakeis Clevelande – dar nežinia. Tačiau vargu ar mes sulauksime geresnio patarnavimo su laišku ir spaudos pristatymu į namus. Ger.J.

DRUGIAI ŠILTNAMYJE.

Prieš kurį laiką Clevelando zoologijos sode buvo atidarytas dziunglių paviljonas – Rain Forest, sulaukęs nepaprasto pasisekimo. Netrukus sulauksime drugių paviljono. Jis veiks nuo gegužės 18 iki rugsėjo 5 d. zoologijos sodo šiltnamyje. Šiuo metu tas pastatas yra uždarytas ir pertvarkomas. Gegužės 18 d. lankytojai ten galės stebėti nuo 200 iki 300 spalvingų tropinių dru-

gių. Kas savaitę bus atgabenami nauji drugiai iš Malajų salų bei El Salvadoro. Specialiame narve matysime įvairias peteliškių gyvavimo stadijas – nuo vikšro, lėliukės iki spalvingo drugio. Ger.J.

PARENGIMAI

- GEGUŽĖS 14 d. šeštadienį, ETNINIS TINKLINIO TURNYRAS CLEVELANDE. Rengio LSK Žaibas
- GEGUŽĖS 15 d. Aldonos Stempuzienės koncertas.
- GEGUŽĖS 30 d. Memorial day – apeigos – mišios – pusryčiai rengia Katalikų karo veteranų postas 613 Šv. Jurgio Parapijoje 8:30 ryto.
- BIRŽELIO 12 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Pabaltijiečių komitetas.
- LIEPOS 9 d. 6:00 v.v. Lietuvių Kultūrinių Darželių D-jos Vasaros vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH
- LIEPOS 10 d. Clevelando Pensininkų Klubo gegužinė. (Sekmadienį)
- LIEPOS 17 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradž. 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje. Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: (216) 481-0011
639 East 185th Street • Cleveland, OH

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

- antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
- penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
- sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

SKAUDI NETEKTIS

Mes jautriai pergyvename išgirdę apie mirtį, juo labiau tų žmonių, kurie vienaip ar kitaip dirbo Lietuvai – jos gerbūviui, mokslui ar kultūrai. Tačiau kai iš mūsų netikėtai pasitraukia jaunas, daug žadantis žmogus, tai mes pasijuntame lyg pritrenkti ir pasimete, nes pajuntame koks trapus ir netikras gali būti mūsų gyvenimas.

Panašų jausmą išgyvenau ir aš kai dr. Jokūbas Stukas man pranešė, kad sa-

tyrinėjo smurto galimybes arba psichologinės įtampos priežastis. Skrodimas neparodė nei kūno sužalojimų nei jokių cheminių arba nar-kotikų radinių.

Vilius augo keturių brolių ir dviejų seserų šeimoje Norwood, New Jersey. Visi Sruoginių vaikai lankė lietuvių šeštadieninę mokyklą Elizabethe. Malonu buvo girdėti juos kalbant lietuviškai, o vėliau jau matyti išsijungiant ir į Lietuvos laisvės darbus. Kai prasidėjo

tį jis tą savaitgalį su savo artimaisiais bičiuliais lietuviškai dalyvavo slidinėjimo išvykoj. Sako, kad Vilius buvęs malonus, draugiškas ir atrodė esąs visai patenkintas. Nei jo elgesys nei dvasinė būseną, nė vienam iš slidinėtojų nesukėlė jokių įtarimų.

Tačiau mūsų psichika yra gana sudėtinga ir dažnai lengvai pažeidžiama. Kasdien mes esame apsupti informacijos gausybe, jaučiame darbų įtampą arba jautriai pergyvename savo šeimos kokią nors suirutę. Ne visi vienodai į tai reaguojame. Vienus apima nepilnavertiškumo jausmas, kitus įtūžio pyktis; dar kiti smunka į depresiją, alkoholizmą

ir t.t. Nėra abejonės, kad ir velionis Vilius buvo panašioj būklėj. Užgulus tokiai ligai žmogus nebesugeba kritiškai įvertinti nei savo padėties nei aplinkos nei poelgių. Viena yra aišku, kad jis savo viduje šiam įvykiui pastoviai ruošėsi. Buvo rasti tvarkingai su tvarkyti jo asmeniniai bei darbo popieriai. Jo kišenėje buvo rastas dviejų lapų atsisveikinimo raštas skirtas savo broliams, seserims, mamai, tėtei, seneliui ir kai kuriems bendradarbiams.

Laidotuvių namuose, nežiūrint šalčių ir sniego gausos, per tris dienas atsisveikinti atvyko daug žmonių. Pamaldos vyko Norwoodo Immaculate Conception bažnyčioje, kuriai jis priklausė. Per pamokslą klebonas pasidalino jautriais prisiminimais apie savo mielą parapijietį. Po to kalbėjo Viliaus sesuo Laima. Jos mintys apie brolių buvo kupinos meilės ir jautrių prisiminimų. Atvykusi net iš Vermonto valstijos, viena Sruoginių bičiulė pagiedojo Viliaus pamėgtą "Amazing Grace", o Julius Veblaitis pasmuikavo ištrauką iš Dvožak'o Naujojo Pasaulio simfonikos "Goin' Home." Po laidotuvių šeima pakvietė visus užkandžiams į savo namus.

Vasario 17, Armijos koplečioje Fort Monmouth, NJ vyko specialios gedulingos pamaldos, dalyvaujant keliem šimtam Viliaus bendradarbių ir bičiulių. Kape-lionas Joseph DiSilva tarė

jautrius paguodos žodžius iškeldamas ypatingus Viliaus profesinius talentus ir pabrėžė jo kilnius taurumo bruožus, o solistas John Caruso pagiedojo "Tėve Mūsų". Po pamaldų šeimai buvo įteiktos bendradarbių piniginės aukos, kurios bus pasiūstos į Lietuvą našlaičių globai.

Šią tragišką netektį labai sunkiai išgyveno Viliaus šeima, jo bendradarbiai ir New Jersey lietuvių visuomenė, kurios veikloje velionis per eilę metų taip pozityviai reiškėsi.

Julius Veblaitis

★★★

BALYS AUGINAS

Poezijos knyga

METAFORŲ SMUIKAS

Apie ją rašė:

DIRVA – Paskutinis knygos puslapis. Jį užverti ir klausai. Tylu. O tu girdi METAFORŲ SMUIKO melodiją. Ir žodžius: Klajūno spyglį iš paukščio ilgesio dainos išrauk!

(V. Kavaliūnas)

TEV. ŽIBURIAI – Augino poezijos tematikos apimtis nepaprastai plati. Knyga teikia dvasinę atgaivą ir estetinę pasigėrėjimą –

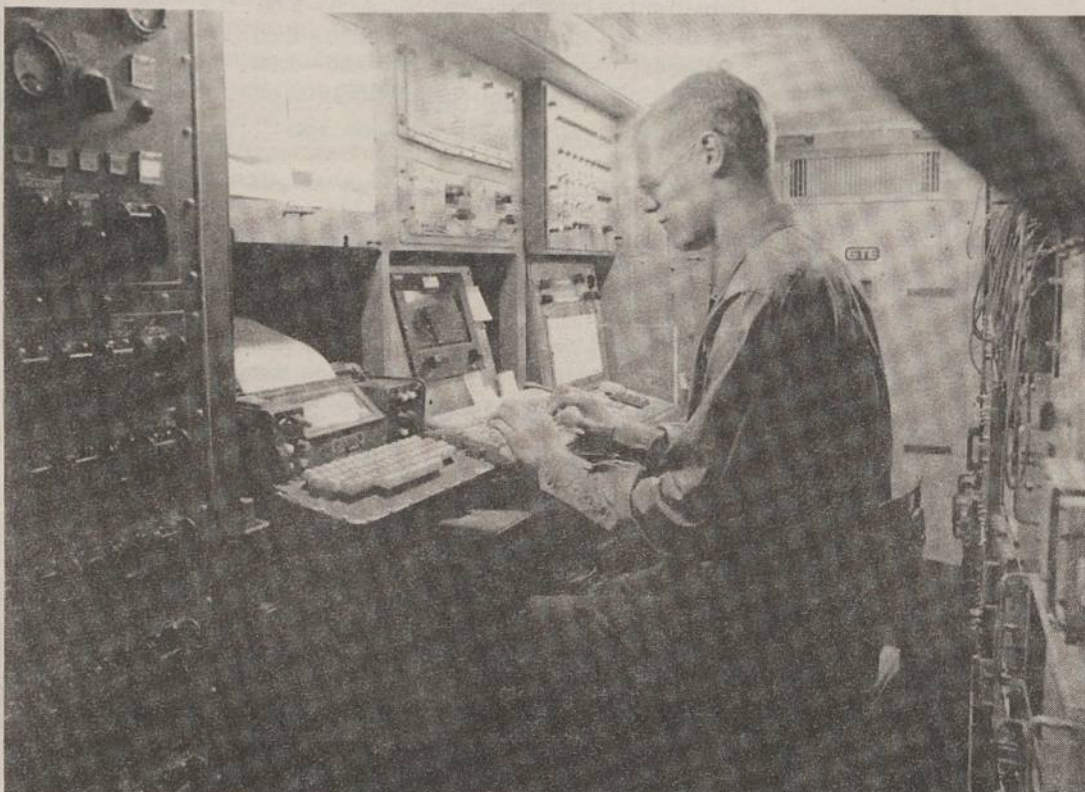
(A.M. Balašaitienė)

DIRVA – Vaizdingumas yra neatskirama poeto B. Augino prigimtinė savybė, būdinga jam. Poetas buvo savo tėvynės žemės pranašas. Laikas parodė, kad Lietuva pabudo. Pranašystė buvo tikra.

(K. Barėnas)

KNYGA GAUNAMA DIRVOJE

Kaina 12 dol. Siunčiant paštu – 14 dol.

A.A. Vilius Sruoginis darbo metu elektroninės įrangos apsuptyje.

vo gyvenimą tragiškai baigė 29 metų sulaukęs Vilius Sruoginis. Jis buvo rastas vasario 7 dieną savo darbovietės sporto aikštelėje. Vilius, Aldonos ir Algimanto Sruoginių sūnus, buvo elektronikos ir kompiuterių žinovas. Šiose srityse jis turėjo magistro laipsnį ir per paskutiniuosius penkerius metus buvo pelnęs net šešius savo darbo įvertinimus. Jis dirbo armijos bazėje, Fort Monmouth, New Jersey. Kariuomenės kriminalinių nusikaltimų pareigūnai

Sąjūdis, Amerikos lietuviai įvairiais būdais jungėsi irėjo į talką Lietuvai. New Jersey lietuviai, vieni iš pirmųjų sukūrė organizaciją ir pavadino ją Americans for an Independent Lithuania (AIL). Visu savo jaunatvišku užsidegimu į šią talką aktyviai įsijungė Vilius ir visa Sruoginių šeima. Reikia pažymėti, kad jis buvo taipgi ir New Jersey Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovas ir šoko "Liepsnos" tautinių šokių grupėj.

Tik porą dienų prieš mir-

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

300,000 WINNERS A DAY.

JOIN IN THE WINNING.

The Ohio Lottery would like to thank the citizens of this great state for another record breaking sales year in 1993. Ohio Lottery's profit contributions to Ohio schools exceeded \$663,000,000, making everyone a winner. Thanks, Ohio!

George V. Voinovich
Governor of Ohio

Virgil E. Brown
Director, Ohio Lottery

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216)787-3200, during regular business hours.